

TIETOHAARUKKA

Tilastotietoa elintarvikealasta 2016

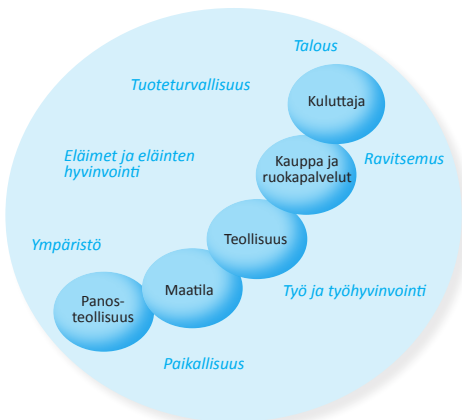
LUKIJALLE

Tietohaarukka – tilastotietoa elintarvikealasta on monipuolinen tilastopaketti, joka kattaa koko suomalaisen ruokaketjun pellolta pöytään.

Tietohaarukkaan on sisällytetty tilastolukuina ruokaketjun käytäntöjä ja lisäarvotekijöitä, joita voidaan hyödyntää rakennettaessa suomalaisen ruokaketjun vastuullisuuteen nojaavaa kilpailukykyä. Tilastot on jaoteltu ruokaketjumallin sisällä otsikoilla ympäristö, tuoteturvallisuus, ravitsemus, työ ja työhyvinvointi, eläimet ja eläinten hyvinvointi, paikallisuus ja talous. Jaottelu noudattaa ruokaketjussa tunnistettuja vastuullisuuden seitsemää eri ulottuvuutta. On silti huomattava, ettei valituilla tilastoilla tarkoiteta vastuullisuuden mittaristoa, sillä asiaa koskeva tutkimus on vielä alkuvaiheissaan.

Tietohaarukan tuoreimmat tiedot ovat pääosin vuodelta 2015. Mukana on myös tietoja aikaisemmilta vuosilta sekä kansainvälisiä vertailulukuja. Tänä vuonna on lisätty erityisesti Suomea arktisena ruuantuotantomaa kuvaavia taulukoita ja EU-vertailulukuja.

Tietohaarukka on saatavissa kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti) painettuna julkaisuna sekä myös verkkojulkaisuna osoitteessa www.ruokatieto.fi/tietohaarukka.

SISÄLLYSLUETTELO

Yleistä

Sademäärä 1981–2015	3
Keskilämpötila 1981–2015	3
Ilmasto kasvukauden aikana	3
Päivän pituus	3
Kotitalouksien määrä	4
Suomen väkiluku	4
Suomen asukastiheys	4
Kotitalouksien keskikoko	4
Bruttokansantuote	5
Tuotannon bruttoarvo ja jalostusarvo toimialoittain 2014	6
Biotalous vuonna 2014	7
Työvoima	8
Ammattitaudit toimialoittain 2013	9
Työtapaturmien määrä	9
Maatalousyrittäjien keski-ikä ja lukumäärä	9
Tärkeimmät työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen syyt maatalousyrittäjällä	10

Maatalous

Luonnonmukaisesti viljelty peltoala ja luomutilat	11
Luomutoimijoiden määrä	11
Luomupeltoalan käyttö	12
Luomutuotanto	13
Luomun markkinaosuus	13
Ympäristökorvaus	13
Kasvinsuojeluaineiden myynti	14
Kasvinsuojeluaineiden jäämävalvonta 2015	14
Maatalousyrittäjien lomitus	15
Maatalous- ja puutarhayritykset	15
Maatalous- ja puutarhayritysten määrän muutos	16
Maatalous- ja puutarhayritysten omistus	16

Maatalouden työlliset	16
Maatalous- ja puutarhayritysten päätuotantos suunnat	17
Maatalous- ja puutarhayritysten tulot tuotantosunnittain	17
Muu yritystoiminta maatalous- ja puutarhayrityksissä	18
Peltoalan käyttö	19
Sato	20
Maa- ja puutarhatalouden tuotantokustannukset	21
Maa- ja puutarhatalouden tuotto	22
Mehiläisalan lukuja	23
Maatalouden kannattavuuskerroin tuotantosunnittain 2001–2014	23
Yrittäjätulo	24
Tuottajahinnat	24
Kotieläimet	25
Keskimääräinen eläinluku tiloilla	25
Otantaan perustuvat eläinsuojelutarkastukset	26
Eläinsuojelutarkastukset kaupallisissa eläinkuljetuksissa	26
Eläinten hyvinvointitukea saavat tilat	26
Eläinten terveydenhuoltotyön toteutuminen sika- ja nautatiloilla	27
Vastuullisen tuotannon raja-arvot sianlihantuotannossa	28
Mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimillä	28
Broilerin hyvinvointia mittaava jalkapohjaindeksi	28
Kanalat	29
Navettatyypit tuotosseurantakarjoissa 2015	29
Laiduntaminen ja ulkoilutus tuotosseurantakarjoissa	29
Lypsykoneet 2015	30
Tuotosseurantakarjan keskituotos ja maidon pitoisuudet 2015	30

Elintarvikkeet

Elintarvikkeiden kulutus henkeä kohti Suomessa ja EU:ssa	31	Liha	52
Energjaravintoaineiden ja kuidun keskimääräinen päivittäinen saanti sekä osuus kokonaissaannista	32	Kananmunat	52
Merkittävimmät ravinto-aineiden lähteet	33	Maitotuotteet ja ravintorasvat	53
Vitamiinien ja kivennäisaineiden saanti ruuasta suosituksiin verrattuna	34	Leipävilja	53
Suomalaisten päivittäinen ateriointi	35	Kala	54
Terveyskäyttäytyminen	36	Kalan kulutus	54
Elintarvikeomavaraisuus	37	Kasvikset ja hedelmät	55
Ruuanjalostuksen osuus maakuntien taloudesta	38	Marjat ja sienet	56
Elintarvikejalostajat toimialoitain	39	Riistasaaaliit	57
Elintarvike - ja juomateollisuuden toimipaikoissa työskentelevä henkilöstömäärä	40	Määräystenvastaiset elintarvikkeet 2015	58
Elintarviketeollisuuden suurimmat toimialat	41	Määräystenvastaisuuden syyt 2015	59
Elintarviketuonti ja -vienti	42	Eläviä eläimiä ja eläimistä saatavia elintarvikkeita koskeva vierasainevalvontaohjelma	59
Elintarvikevienti maittain	44	Elintarvikevalvontamäärät 2015	60
Elintarvikevienti maittain ja tuoteryhmittäin 2015	45	Takaisinvetojen määrä	61
Elintarviketeollisuuden T&K-menot	46	Takaisinvetojen syyt 2015	61
Kulutusmenot	46	Ruokamyrkytyssepidemiat ja sairastuneiden määrä 2015	61
Ravintomenot	47	Ruokamyrkytyssepidemiat aiheuttajan mukaan 2015	62
Elintarvikkeiden reaalihintakehitys Suomessa	47	Päivittäistavarakauppa ja ammattikeittiöt	
Vähittäishinnat	48	Myymlöiden lukumäärä myymälätyypin mukaan	63
Yleisin elintarvikkeiden arvonlisävero EU-maissa 2016	49	Päivittäistavaroiden myynti myymälätyypeittäin	63
Hintaindeksit 2014	50	Suurkeittiöiden lukumäärä toimialoitain	64
Kotitalouksien kulutus elintarvikkeisiin ja alkoholittomiin juomiin	51	Suurkeittiöiden annosmäärät toimialoitain	64
		Luomutuotteiden osuus julkisissa ruokapalveluissa	64
		Luomun käyttöiheyys ruokapalveluissa	64

Merkkien selityksiä

e = ennakkotieto

.. = puuttuva tieto

SADEMÄÄRÄ 1981–2015, MM

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	107	202	201	150
Jyväskylä	115	231	177	127
Oulu	86	191	133	94
Sodankylä	102	194	139	102
Frankfurt	145	180	159	149
Padova	195	183	221	149

Lähde: Ilmatieteen laitos

KESKILÄMPÖTILA 1981–2015, °C

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	4,4	16,3	6,8	-3,4
Jyväskylä	2,5	14,8	3,7	-7,5
Oulu	1,6	14,7	3,4	-8,5
Sodankylä	-1,0	12,7	0,0	-12,5
Frankfurt	10,7	19,2	10,6	2,5
Padova	13,6	23,5	14,4	4,2

Lähde: Ilmatieteen laitos

ILMASTO KASVUKAUDEN AIKANA

	Tehoisa lämpösumma vertailukaudella			Sademäärä vertailukaudella		
	2015	2014	1981–2010	2015	2014	1981–2010
Jokioinen	1 230	1 476	1 307	341	340	341
Kauhava	1 161	1 380	1 185	409	307	286
Oulu	1 102	1 274	1 170	415	296	257
Sodankylä	820	1 004	795	329	266	227
Frankfurt	2 647	2 681	2 411	351	565	496
Padova	3 558	3 893	3 368	784	1 128	643

Lähde: Ilmatieteen laitos

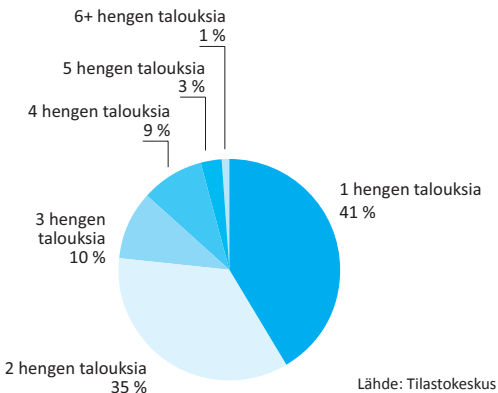
PÄIVÄN PITUUS, H

	kevät	kesä	syksy	talvi
Helsinki	14,5	17,5	10,2	7,2
Kauhava	14,9	18,4	9,9	6,4
Oulu	15,3	19,1	9,7	5,8
Sodankylä	15,8	21,1	9,3	4,3
Frankfurt	13,7	15,5	10,8	8,9
Padova	13,4	15,0	11,0	9,4

Lähde: Ilmatieteen laitos

KOTITALOUKSIEN MÄÄRÄ

2014 talouksia yhteensä 2 640 499

Suomen väkiluku oli joulukuussa 2015 5 486 616 henkilöä.

Lähde: Tilastokeskus

Suomen asukastiheys oli 1.1.2016 noin 18,06 henkeä neliökilometrillä.

Kotitalouksien keskipakko oli vuonna 2014 2,04 henkeä.

Lähde: Tilastokeskus

BRUTTOKANSANTUOTE

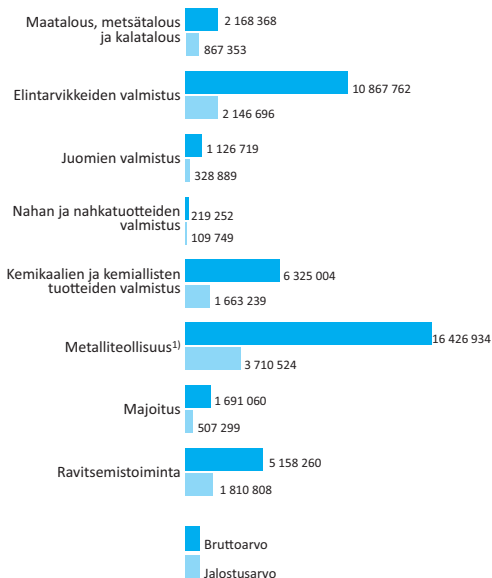
Toimiala % ¹⁾	2005	2010	2014 e.	2015 e.
Maa-, metsä- ja kalatalous	2,6	2,7	2,8	2,6
josta maatalous	1,1	0,9	0,8	0,6
Tehdasteollisuus	24,3	19,5	16,9	17,0
josta elintarviketeollisuus	1,5	1,3	1,2	1,4
Rakentaminen	6,4	6,4	6,2	6,2
Tukku- ja vähittäiskauppa	9,8	9,4	9,6	9,3
Kuljetus ja varastointi	5,7	5,1	5,0	4,9
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	1,6	1,6	1,6	1,7
josta ravitsemistoiminta	1,2	1,3	1,3	1,3
Informaatio ja viestintä	5,0	5,0	5,5	5,8
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	2,7	2,6	3,0	2,9
Kiinteistöalan toiminta	10,2	11,2	12,3	12,7
Terveys- ja sosiaalipalvelut	8,2	9,3	10,0	10,0

¹⁾ otos bruttokansantuotteeseen kuuluvista toimialoista

Bruttoarvonlisäys perushintaan mrd €	143,6	163,6	176,8	180,3
Bruttokansantuote markkina- hintaan mrd €	164,4	187,1	205,3	209,1

Lähde: Tilastokeskus/kansantalouden tilinpito

TUOTANNON BRUTTOARVO JA JALOSTUSARVO TOIMIALOITTAIN 2014

Lähde: Tilastokeskus, TOL 2008-luokitus

¹⁾ Metalliteollisuus sisältää metallien jaloutuksen ja metallituotteiden valmistuksen (pl. koneet ja laitteet)

BIOTALOUS VUONNA 2014

	Tuotos milj. €	Arvon- lisäys milj. €	Työlliset henkilöä	Vienti milj. €
Maatalous	4 800	1 477	86 500	696
Elintarviketeollisuus	11 205	2 577	37 900	1 442
Metsätalous	4 741	3 375	24 300	14 878
Kemianteollisuus	2 516	646	2 850	1 587
Veden puhdistus ja jakelu	693	395	2 700	0
Biotalous palvelut	3 280	1 459	34 425	23
Luontomatkailu ja -virkistys	3 036	1 283	32 625	0
Metsästys	62	62	0	1
Kalastus	182	114	1 800	22
Koko biotalous	63 747	21 469	309 179	17 039
Koko kansantalous	386 768	176 781	2 496 800	77 600
Biotalous osuus %	16,5	12,1	12,4	22

Lähde: Tilastokeskus, Luken Tilastopalvelut

TYÖVOIMA

	2000	2005	2014	2015	2015 1 000
Työlliset toimialoittain	%	%	%	%	henkeä
Maa-, metsä- ja kalatalous sekä kaivostoiminta	6	5	4	4	109
Maatalous	5	4	3	3	75
Metsätalous	1	1	1	1	25
Teollisuus ¹⁾	20	18	15	14	352
josta elintarvike- ja juomateollisuus	2	2	2	2	38
josta muu teollisuus	18	17	13	13	314
Rakentaminen	6	7	7	7	168
Tukku- ja vähittäiskauppa ²⁾	12	12	12	12	284
Kuljetus ja varastointi	7	6	6	6	137
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3	3	4	4	87
Muut palvelut	45	48	52	53	1 290
Toimiala tuntematon	0,3	0,2	0,4	0	9
Työllinen työvoima	100	100	100	100	
1 000 henkeä	2 335	2 401	2 447	2 437	2 436
Työvoima yhteensä					
1 000 henkeä	2 589	2 621	2 679	2 689	2 689
heistä työttömiä %	9,8	8,4	8,7	9,4	9,4

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus, TOL 2008-luokitus

¹⁾ sis. sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.²⁾ sis. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus

AMMATTITAUDIT TOIMIALOITTAIN 2013

Ammattitautitapauksia	Kpl	100 000 työllistä kohden
Kasvinviljely, kotieläintalous, riistatalous	265	505
Elintarvikkeiden valmistus	185	582
Juomien valmistus	6	190
Ravitsemistoiminta	137	193

Lähde: Työterveyslaitos

Työ ja työhyvinvointi

TYÖTAPATURMIEN MÄÄRÄ

Työtapaturmat ¹⁾ 100 000 alalla työskentelevää kohden	2005	2010	2013	2014
Maatalousyrittäjät	5 962	4 882	4 994	..
Elintarviketeollisuuden työntekijät ²⁾	7 696	8 079	3 258	3 268 ⁴⁾
Kaikki ammatit ³⁾	2 581	2 103	1 887	1 767 ⁴⁾

Lähde: Tilastokeskus, Tapaturmavakuutuskeskus

Työtapaturmasuhde on laskettu työnantajayrityksen toimialan mukaan.

¹⁾ vähintään 4 päivän työkyvyttömyyteen johtaneet työtapaturmat.²⁾ ammateittain työtapaturmatieto saatavissa seuraavaksi v. 2015 tiedoista, kun ISCO-08 luokitus otetaan käyttöön.³⁾ ammattiryhmät, joissa vähintään 10 000 palkansaajaa.⁴⁾ ennakkotieto, pitkiin sairauspoissaoloihin ja eläkkeisiin johtaneiden työtapaturmien osalta tiedot puutteellisia, eivät vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Työ ja työhyvinvointi

MAATALOUSYRITTÄJIEN KESKI-ikä JA LUKUMÄÄRÄ

	1995		2005		2015	
	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm	keski-ikä	lkm
Maatalousyrittäjät	45,1	142 000	47,6	90 000	48,6	64 000
Aloittavat yrittäjät ¹⁾	29,9	70	29,8	760	28,3	390
Eläkkeelle siirtyvät ²⁾	60,2	6 600	60,8	3 900	62,6	2 100
LUTU luopujat ³⁾	57,8	560	58,6	1 420	58,1	600

Lähde: Mela, tilasto perustuu MYEL-vakuutettujen maatalousyrittäjien tietoihin

¹⁾ luopumistukijärjestelmässä jatkajina aloittavat yrittäjät.²⁾ tarkastelussa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeelle siirtyvät.³⁾ luopumistukijärjestelmän puitteissa sukupolvenvaihdoksella luopuvat.

TÄRKEIMMÄT TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEELLE SIIRTYMISEN SYYT MAATALOUSYRITTÄJILLÄ

%	1995	2005	2014	2015
Hengityselinsairaudet	7	3	2	3
Mielenterveyssairaudet	14	20	18	16
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet	46	47	43	46
Vammat, myrkytykset yms.	6	9	10	8
Verenkiertoelinten sairaudet	15	8	8	8
Kasvaimet	..	..	6	6
Hermoston sairaudet	..	..	7	7

Lähde: Mela

% = osuus koko vuoden työkyvyttömyyseläkkeistä maatalousyrittäjillä.

LUONNONMUKAISESTI VILJELTY
PELTOALA JA LUOMUTILAT

Ala, ha	1995	2005	2014	2015
Luomuhyväksytty ala	23 139	135 223	188 720	191 460
Siirtymävaiheessa	21 557	12 364	23 933	33 155
Kokonaisluomuala	44 696	147 588	212 653	224 615
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta %	..	6,7	9,4	9,9
Luomuala/tila	20	34	51	53
Luomutiloja, kpl	2 793	4 296	4 180	4 328
Luomualan osuus kokonaisviljelyalasta % EU 28	..	3,6 ¹⁾	5,9	..
Kokonaisluomuala EU 28	..	6 475 828 ¹⁾	10 315 126	..

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Eurostat

¹⁾vuoden 2005 luku on EU 27

LUOMUTOIMIJOIDEN MÄÄRÄ

	2008	2011	2014	2015
Luomualkutuotanto ¹⁾	3 758	3 975	4 119	4 191
josta luomueläintiloja	511	643	825	899
Luomuelintarviketoimijat	401	487	651	674 ²⁾
Luomurehutoimijat	16	33	45	45
Luomusiemenpakkaamot	..	31	25	25
Yhteensä	4 175	4 526	4 840	5 044
Luomualkutuotanto EU 28	..	..	257 124	..

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Eurostat

¹⁾ maatilojen lisäksi mukana myös pelkät kasvihuone-, sienimö- ja mehiläistoimijat

²⁾ luvussa mukana alihankintatoimijat

LUOMUPELTOALAN KÄYTTÖ

Luomuhyväksytty ala, ha	1995 ¹⁾	2005	2014	2015
Nurmikasvit	11 431	60 195	91 482	114 257
Vilja yht.	8 158	46 362	57 093	50 445
vehnä	724	6 629	6 861	5 682
ruis	1 616	4 594	4 904	5 143
ohra	2 118	6 760	7 166	5 199 ¹⁾
kaura	2 447	23 134	24 047	24 242
seos: korsiviljat	302	2 798	2 859	3 163
seos: palko+korsiviljat	927	1 842	11 256	6 747
Herne	120	1 289	1 205	2 697
Tattari	23	185	328	432 ¹⁾
Kumina	9	355	180	148 ¹⁾
Pellava	22	277	98	153
Rypsi	64	2 419	2 271	2 589
Peruna	423	440	466	544
Avomaan vihannekset	197	211	268	259
Kasvihuonevihannekset	2	9	9	9
Lehtiyrtit	17	16	69	12 ¹⁾
Marjat ja hedelmät	256	800	701	650
Muut kasvit	395	3 672	11 772	15 319
Kesanto	2 022	19 178	22 754	3 937
Yhteensä	23 139	135 223	188 720	235 836

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

¹⁾ Ahvenanmaan tiedot puuttuvat

Tavanomaisen peltoalan käytön luvut sivulla 19.

LUOMUTUOTANTO

	2007 milj. kg	% koko- nais- tuotan- nosta	2014 milj. kg	% koko- nais- tuotan- nosta	2015 milj. kg	% koko- nais- tuotan- nosta
Nauta	..	..	2,1	2,4	2,95	3,4
Sika	..	..	0,7	0,4	0,72	0,4
Lammas	..	..	0,2	22,4	0,27	23
Siipikarja	..	..	0,08	0,1	0,21	0,2
Kananmunat	1,1	2	2,8	4,5	3,1	4,7
Leipäviljat (vehnä ja ruis)	18,2	2,1	23,9	2,1	21,2	2,3
Peruna	0,3	0	4,9	10,8	4,8	0,9
Herne	1,2	18,8	2,7	18,9	5	19,7
Maito, milj. litr.	26,8	1,2	47,2	2,1	54,2	2,3

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Pro Luomu,
Luonnonvarakeskus

Luomun markkinaosuus vuonna 2015 oli 1,8 %.

Lähde: Pro Luomu

YMPÄRISTÖKORVAUS

Ympäristösitoumukseen sitoutuneet maatilat	2012	2015
Kpl	56 143	45 624
% maatiloista	91	86
% peltoalasta	90	90

Lähde: Maaseutuvirasto

KASVINSUOJELUAINEIDEN MYyntI

	1995	2005	2013	2014
Tehoaineiden myynti (tn)				
kasvitautilien torjunta-aineet	114	255	217	204
tuhoeläinten torjunta-aineet	57	47	26	24
rikkakasvien torjunta-aineet	791	1 077	1133	1 306
kasvunsäätteet	73	52	100	886
Valmisteiden myynti (tn)				
kasvitautilien torjunta-aineet	236	718	817	809
tuhoeläinten torjunta-aineet	160	147	184	118
rikkakasvien torjunta-aineet	1 768	2 639	2 909	3 334
kasvunsäätteet	131	107	184	167

Lähde: Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Tuoteturvallisuus

KASVINSUOJELUAINEIDEN JÄÄMÄVALVONTA 2015 ¹⁾

Näytteen alkuperä	Satunnais-näytteitä	Määräyksen-vastaisia %
Kotimainen	304	0,0
EU	842	1,0
EU:n ulkopuolelta	942	3,0
Yhteensä	2 088	4,0

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

¹⁾ näytteitä hedelmistä, kasviksista, viljasta, prosessoiduista elintarvikkeista, lastenruuista ja eläinperäisistä tuotteista.

MAATALOUSYRITTÄJIEN LOMITUS

	2000	2005	2014	2015
MYEL ¹⁾ -vakuutetut maatalousyrittäjät	105 993	90 007	67 859	64 277
Vuosiloman käyttäjät ²⁾	45 254	34 719	20 811	19 800
Sijaisavun käyttäjät	14 934	14 624	8 398	7 833
Tuetun maksullisen lomituksen käyttäjät	10 995	13 521	10 939	10 291
Täysin maksullisen lomituksen käyttäjät	643	314	663	590

Lähde: Mela

¹⁾ Maatalousyrittäjien eläkelaitos²⁾ vuosiloman saamiseksi maatalousyrittäjällä tulee olla kotieläimiä vähintään neljä kotieläinyksikköä ja hänen tulee olla päätoiminen maatalousyrittäjä.

Paikallisuus

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYKSET

Tilakoko pelto ha	1995 kpl	2005 kpl	2014 ¹⁾ kpl	2015 ¹⁾ kpl	% tiloista	% pelto- alasta
0–5	9 988	5 228	3 011	2 076	4	0
5–10	17 049	8 765	5 927	6 405	13	2
10–15	16 918	8 481	5 622	5 275	10	3
15–25	25 634	13 989	9 205	8 800	17	8
25–50	23 870	19 660	13 798	13 055	26	21
50–75	4 508	7 549	6 868	6 732	13	18
75–100	1 209	3 116	3 643	3 645	7	14
100–150	622	1 990	2 979	3 119	6	17
150–	166	739	1 722	1 892	4	18
Yhteensä	99 964	69 517	52 775	50 999	100	100

Lähde: Luonnonvarakeskus

Vuonna 1995 vain yli 1 hehtaarin tilat

¹⁾ maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu. Lukuja ei voi verrata aiempien vuosien lukuihin.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN MÄÄRÄN MUUTOS

Maatiloja	2000	2014 ¹⁾	2015 ¹⁾	Muutos 15/14 %
kpl	78 434	52 775	50 999	-4

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu. Lukuja ei voi verrata aiempien vuosien lukuihin.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN OMISTUS

Omistajaryhmä	1995 kpl	2005 kpl	2014 ¹⁾ kpl	2015 ¹⁾ kpl	% tiloista
Yksityishenkilöt	86 933	61 477	45 721	44 088	86,4
Perikunnat ja maatalousyhtymät	12 468	7 297	5 811	5 646	11,1
Valtiot, kunnat ym. yhteisöt	563	743	1 243	1 265	2,5
Maatiloja yhteensä	99 964	69 517	52 775	50 999	100

Lähde: Luonnonvarakeskus

Vuonna 1995 vain yli 1 hehtaarin tilat

¹⁾ maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu. Lukuja ei voi verrata aiempien vuosien lukuihin.

MAATALOUDEN TYÖLLISET

Työlliset, 1 000 henk.	1995	2005	2014	2015
Yrittäjät	116	73	60	58
heistä naisia	37	22	17	16
Palkansaajat	25	20	16	17
heistä naisia	12	9	8	7
Yhteensä	141	93	76	75

Lähde: Tilastokeskus / Työvoimatutkimus

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN PÄÄTUOTANTOSUUNNAT

Tilojen lkm	1995 ¹⁾	2010	2014	2015	%
Lypsykarjatalous	32 480	10 205	8 084	7 730	15
Muu nautakarjatalous	9 394	1 270 ²⁾	763 ²⁾	655 ²⁾	1
Naudanlihantuotanto	..	3 080	3 040	3 036	6
Sikatalous	6 249	1 355	932	789	2
Siipikarjatalous	2 239	375	423	412	1
Muu laidunkarja ³⁾	..	3 544	3 143	2 680	5
Kasvinviljely	42 287	..	34 144	..	..
josta viljanviljely	..	20 927	19 216	17 757	35
Muu kasvinviljely	..	13 092	12 553	13 496	26
Muut	7 315	..	5 389	..	..
Kasvihuonetuotanto	..	1 371	886	884	2
Avomaan puutarha- tuotanto	..	1 696	1 489	1 466	3
Sekamuotoinen tuotanto	..	2 568	2 246	2 094	4
Yhteensä aktiivitalat	99 964	58 213	52 775	50 999	100

Lähde: Luonnovarakeskus

¹⁾ vuoden 1995 luvut eivät ole suoranaisesti verrattavissa muiden vuosien lukuihin.

²⁾ yhdistetty emolehmätuotanto ja lihanautojen kasvatus.

³⁾ sisältää lammas-, vuohi- ja hevostalouden.

MAATALOUS- JA PUUTARHAYRITYSTEN TULOT TUOTANTOSUUNNITTAIN

	Valtionveronalaiset tulot puoliset yhteensä			Maatilatalouden tulot puolisot yhteensä		
	2000 €	2013 €	2014 €	2000 €	2013 €	2014 €
Lypsykarja- talous	31 746	63 617	69 312	24 812	50 955	55 864
Liha- ym. naudat	30 129	56 817	60 006	15 878	30 649	32 826
Siipikarja- talous	45 752	85 064	91 858	28 624	54 536	58 625
Sikatalous	41 644	72 500	85 064	28 421	47 985	47 011
Lampaat, vuo- het, hevoset	29 434	53 810	52 518	3 704	8 789	9 441
Viljanviljely	38 623	62 128	64 514	10 999	16 321	16 461
Muu kasvin- tuotanto	35 760	57 730	59 057	11 695	16 459	16 362
Muu tuotanto	28 901	59 651	63 381	6 524	12 350	16 521
Keskimäärin	35 235	61 243	63 784	16 324	24 326	25 110

Lähde: Tilastokeskus, Maa- ja metsätalousyritysten taloustilasto

MUU YRITYSTOIMINTA MAATALOUS- JA PUUTARHA- YRITYKSISSÄ

Tilojen lkm	2000 ¹⁾	2005 ¹⁾	2010	2013
Teollisuus	4 786	3 753	2 747	2 245
elintarvikkeiden jatko- jalostus	1 065	684	479	381
muiden maatalous- tuotteiden jatkojalostus	134	152	94	78
puutavaran jatkojalostus	1 349	889	583	405
käsitöiden valmistus myyntiin	274	277	155	79
energian tuotanto	959	1 037	907	855
muu teollinen tuotanto	1 005	714	529	448
Rakentaminen	²⁾	881	438	344
Kauppa	1 056	1 298	850	986
Palvelut	15 252	16 547	13 793	12 419
matkailu, majoitus, virkistyspalvelut	2 272	1 865	1 440	1 180
urakointi	8 880	10 013	8 896	8 583
muut palvelut	4 100	4 669	3 457	2 656
Muu alkutuotanto kuin maa- ja metsätalous	744	1 815	981	808
kalojen, rapujen yms. viljely tilalla	112	65	48	51
turkistarhaus	632	510	315	280
poronhoito	²⁾	573	365	310
kalastus	²⁾	144	104	62
muu alkutuotanto	²⁾	523	149	103
Päätoimiala tuntematon			721	..
Monialaisia tiloja yhteensä	21 838	24 294	19 530	16 802

Lähde: Luonnonvarakeskus, MTT

¹⁾ vuosien 2000 ja 2005 luvuissa ei ole mukana puutarhayrityksiä, jotka harjoittavat vain kasvihuonetuotantoa.

²⁾ toimialaluokitus osittain erilainen, kyseistä toimialaa ei kysytty.

Huom. Tilan liikevaihdoltaan suurin toimiala.

PELTOALAN KÄYTTÖ

	1995 1 000 ha	2005 1 000 ha	2014 ¹⁾ 1 000 ha	2015 ¹⁾ 1 000 ha
Nurmikasvit	755	620	652	653
Vilja yht.	978	1 188	1 193	1 138
vehnä	101	215	272	249
ruis	21	14	24	32
ohra	516	595	532	513
kaura	329	346	326	307
seosvilja	11	16	37	36
muut viljat	1	1	2	3
Rypsi ja rapsi	85	77	44	57
Sokerijuurikas	35	31	14	13
Peruna	36	29	22	22
Muut viljelykasvit	29	49	58	4
Tuotantoala yhteensä	1 918	1 993	1 983	1 970
Kesanto	223	241	247	271
Viljelyala yhteensä	2 141	2 235	2 230	2 241

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ sisältää vain taloudellisen kynnysarvon ylittävät yritykset

	1995 ha	2005 ha	2014 ha	2015 ha
Maatalous- ja puutarha- yritysten keskipeltoala	21,7	33,0	43,0	44,0

Lähde: Luonnonvarakeskus

SATO

	1995	2005	2014	2015
Vehnä				
ala 1000 ha	101	215	267	242
kokonaissato milj. kg	380	801	1088	992
sato kg/ha	3 770	3 730	4 070	4 100
Ruis				
ala 1000 ha	21	14	24	31,4
kokonaissato milj. kg	58	32	75	108
sato kg/ha	2 770	2 290	3 160	3 420
Ohra				
ala 1000 ha	516	594	497	451
kokonaissato milj. kg	1 764	2 103	1 855	1 569
sato kg/ha	3 420	3 540	3 730	3 470
Kaura				
ala 1000 ha	329	345	305	281
kokonaissato milj. kg	1 097	1 073	1 039	980
sato kg/ha	3 330	3 110	3 410	3 480
Sokerijuurikas				
ala 1000 ha	35	31	14	12
kokonaissato milj. kg	1 110	1 181	626	407
sato kg/ha	31 900	37 870	45 820	32 740
Rypsi ja rapsi				
ala 1000 ha	85	77	43	55
kokonaissato milj. kg	128	106	62	85,3
sato kg/ha	1 500	1 380	3 140	1 540
Herne				
ala 1000 ha	5	4	6	12
sato milj. kg	11	8	14	25
sato kg/ha	2 420	93	2 540	2 130
Peruna				
ala 1000 ha	36	29	22	22
sato milj. kg	798	743	600	532
sato kg/ha	22 110	25 700	27 300	24 310
Vihannekset				
kokonaissato milj. kg	234	248	269	249
tomaatti	31	38	40	39
kasvihuonekurkku	24	32	38	40
valkokaali	24	19	24	21
porkkana	61	67	74	64
sipuli	17	21	26	27
Ruukkuvihannekset milj. kpl	30	64	108	112

Lähde: Luonnonvarakeskus

MAA - JA PUUTARHATALOUDEN TUOTANTOKUSTANNUKSET

	2000 Milj. €	2005 Milj. €	2013 Milj. €	2014 Milj. €
Tarvikekustannukset				
yhteensä	1 525	1 628	2 235	2 037
Lannoitteet ja kalkitus	193	185	285	289
Muut kasvinviljely- kustannukset	264	324	388	350
Polttoaineet	189	207	341	294
Sähkö	114	102	207	150
Ostorehukustannukset	482	454	620	518
Kotieläinkustannukset	282	357	395	436
Tilakäyttökustannus ¹⁾	323	310	536	498
Konekustannukset				
yhteensä	757	885	1 104	1 082
Konepoistot	445	545	595	582
Muut konekustannukset	311	340	508	500
Rakennuskustannukset				
yhteensä	301	329	379	383
Rakennuspoistot	237	273	306	310
Muut rakennus- kustannukset	64	57	73	74
Muut kustannukset				
yhteensä	641	785	920	926
Vakuutukset	227	262	318	312
Kiinteät vuokrat	82	104	150	170
Muut poistot	44	45	50	50
Muut kustannukset	288	373	403	394
Työkustannukset				
yhteensä	1 493	1 770	1 482	1 403
Maksetut palkat	190	180	236	234
Palkkavaatimus	1 303	1 590	1 246	1 169
Korkokustannukset				
yhteensä	598	622	726	729
Korkokulut	133	114	111	107
Oman pääoman korkovaatimus	465	508	615	621
Yhteensä	5 637	6 330	7 382	7 059

Lähde: MTT Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta -palvelu.

Aineisto: MTT kannattavuuskirjanpitolukset

¹⁾ omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja kasvinsiementen kustannukset

MAA- JA PUUTARHATALOUDEN TUOTTO

Tuottoerä	2000 Milj. €	2005 Milj. €	2013 Milj. €	2014 Milj. €
Kasvinviljelytuotto yhteensä	881	720	1 161	1 065
Ruis ja vehnä	84	74	160	151
Ohra	171	155	283	261
Kaura ja muut viljat	139	80	163	138
Öljykasvit	15	19	48	28
Nurmirehut	269	218	397	401
Peruna ja sokerijuurikas	183	158	82	59
Palkokasvit ja muut kasvit	21	16	26	27
Kotieläintuotto yhteensä	1 612	1 636	2 154	2 050
Nautakarjatuotto	1 089	1 094	1 510	1 469
Sikatuotto	311	360	373	286
Siipikarja	204	194	219	247
Lammas- ja vuohituotto	9	6	53	49
Kasvihuone- ja avomaa- tuotto	549	517	614	550
Rahoitustuotto	16	14	12	10
Muu tuotto	147	168	209	182
Tuet yhteensä	1 776	1 966	1 998	1 966
CAP-tuet	385	514	596	575
LFA-tuki ja ympäristötuki	721	747	814	806
Kansalliset tuet ja inves- tointituet	667	702	580	581
Yhteensä	4 981	5 038	6 148	5 824

Lähde: MTT Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta -palvelu.

Aineisto: MTT kannattavuuskirjanpitolukokset

Laskennassa mukana myös omalla tilalla tuotettujen ja käytettyjen rehujen ja siementen arvo.

MEHILÄISALAN LUKUJA

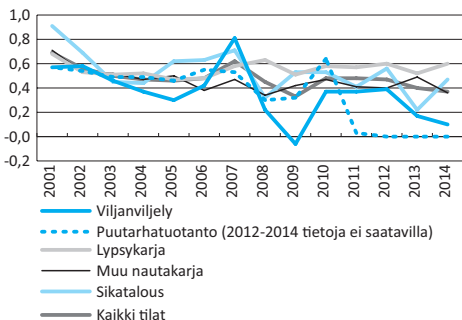
	2014	2015
Suomen Mehiläishoitajain Liiton jäsenet	2 256	2 441
Ammattitarhaajat ¹⁾ , kpl	65	70
Luomutarhaajien määrä	61	61
Tuottavien mehiläispesien määrä	60 000	61 000
Luomumehiläispesien määrä	4 915	4 456
Yhden mehiläispesän sato, kg	55	30
Hunajantuotanto, tn	2 600	1 500
Hunajan tuonti, tonnia	1 605	1 560
Hunajan kokonaiskulutus, tn	3 200	3 556
Hunajan kulutus, g/hlö	591	646
Mehiläispesien talvitappiot ²⁾ , %	7	13
Mehiläistarhauksen kokonaistuotto ³⁾ , €	27 200	28 000
Luomun osuus tuotannosta ja kulutuksesta %	..	9

Lähde: Suomen Mehiläishoitajain Liitto, Evira, Tulli, Luonnonvarakeskus

¹⁾ pesätukitilaston yli 100 pesän tarhaajat

²⁾ talven aikana kuolleiden mehiläisten osuus

³⁾ arvio vuosilta 2013, 2014 ja 2015

MAATALOUDEN KANNATTAVUUSKERROIN
TUOTANTOSUUNNITTAIN 2001–2014

Lähde: MTT Maatalouden kokonaislaskenta

YRITTÄJÄTULO

	2000	2005	2013	2014
	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Yrittäjätulo	1 114	808	625	550

Lähde: MTT Taloustohtori. Maatalouden kokonaislaskenta -palvelu.

Aineisto: MTT kannattavuuskirjanpitolukokset

TUOTTAJAHINNAT

		1995	2005	2014	2015	Muutos 14/15 %
Maito	snt/litra					
normimaidon hintaa ¹⁾		31,3	31,5	40,6	34,1	-16,2
meijerin jälkitili		1,5	2,2	1,1	0,6	-45,7
Liha	€/kg					
naudanliha		2,4	2,1	3,0	2,9	-4,6
sianliha		1,3	1,3	1,6	1,5	-8,1
broilerinliha		1,1	1,1	1,5	1,4	-6,9
karitsanliha		1,9	2,6	4,0	3,8	-5,5
hevosenliha		1,3	0,3	..	..	..
Kanamunat	€/kg	0,5	0,6	1,0	1,0	2,5
Vilja ja peruna						
leipävehnä ²⁾	€/tonni	147,0	106,2	166,9	167,4	0,3
ruis ²⁾	€/tonni	149,5	118,4	196,6	174,9	-11,0
rehuohra ²⁾	€/tonni	122,3	99,5	132,8	136,8	3,0
kaura ²⁾	€/tonni	118,4	87,1	126,3	132,9	5,2
mallasohra ²⁾	€/tonni	142,1	115,3	159,2	158,7	-0,3
ruokaperuna ³⁾	€/100 kg	..	..	14,6	17,7	21,4
rypsi ja rapsi ²⁾	€/tonni	..	200,1	361,7	356,5	-1,4

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ perushinta I-luokan maidolle, joka sisältää 4,3 % rasvaa ja 3,3 % valkuaista. Ei sisällä laatuosaa, muita lisiä, tuotantotukea eikä jälkitiliä.

²⁾ viljelijöille maksettu perushinta sisältäen kuljetuksen ensimmäiseen vastaanottopisteeseen.

³⁾ viljelijöille maksettu hinta 100 nettokiloa kohden pakkaamolle toimitettuna. Ei sisällä varhaisperunaa.

KOTIELÄIMET

Kotieläimiä 1 000 kpl	1995	2005	2014	2015
Hevosia	50	64	75	74
Nautakarjaa	1 148	959	914	918
lypsylehmiä	399	319	285	285
emolehmiä	29	35	58	59
Lampaista ¹⁾	159	87	138	155
uuhia	69	52	69	81
muut lampaat	90	35	69	81
Sikoja ²⁾	1 400	1 401	1 245	1 235
emakoita	161	177	121	102
lihasikoja	451	460	464	570
porsaita	476	451	362	539
Siipikarjaa	10 358	10 538	12 577	12 020
kanoja	4 179	3 128	3 645	3 521
broilereita	4 276	5 472	7 341	6 992
kalkkunoita	80	495	292	247
Vuohia	6	7	4	5
Eloporoja	208	207	187	191

Lähde: Luonnonvarakeskus, Tilastokeskus, Suomen Hippos ry

¹⁾ vuoden 2015 lammasluvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin.

²⁾ sikojen luokittelu muuttunut v. 2015 alkaen.

Luokka 'Sikoja' on vertailukelpoinen aiempiin vuosiin.

KESKIMÄÄRÄINEN ELÄINLUKU TILOILLA

Keskieläinluku kpl/tila	2012	2014 ¹⁾	2015 ¹⁾
Siat	1 175	1 336	1 565
Naudat	70	77	80
Siipikarja	32 412	29 733	29 174

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ maatalous- ja puutarhayrityksen määritelmää on muutettu 2013. Vuoden 2012 luku on laskettu takautuvasti. Lukuja ei voi verrata aikaisempien vuosien tilastoihin.

OTANTAAN PERUSTUVAT ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET

kpl	Tarkastuksia			Laiminlyöntejä		
	2011	2014	2015	2011	2014	2015
Siat	52	55	35	13	16	7
Naudat	362	200	181	97	46	42
Munivat kanat	26	5	6	5	0	0
Broilerit	..	3	9	..	0	2
Vuohet	12	4	8	0	0	0
Ankat ja hanhet	8	1	7	0	0	1
Lampaat	32	12	35	8	0	6

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

ELÄINSUOJELUTARKASTUKSET KAUPALLISISSA
ELÄINKULJETUKSISSA

	2005	2011	2014	2015
Tarkastukset (lkm)	451	387	418	382
Epäkohdat (%)	24	16	12	10

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

ELÄINTEN HYVINVOINTITUKEA SAAVAT TILAT ¹⁾

Tiloja, kpl	2013	% tiloista	2014	% tiloista	2015	% tiloista
Nautatilat	5 006	39	4 875	40	4 842	42
Sikatilat	757	48	715	49	767	55
Lammas/ vuohi- tilat ²⁾	..	..	..	..	340	82
Siipikarja- tilat ²⁾	..	..	..	..	326	47

Lähde: Mavi

¹⁾ tilat, joille maksettu tukea²⁾ lammas-, vuohi- ja siipikarjatilat alkoivat saada hyvinvointitukea v. 2015

ELÄINTEN TERVEYDENHUOLTOTYÖN TOTEUTUMINEN SIKAJA- JA NAUTATILOILLA

Eläimet ja eläinten hyvinvointi

	Terveysten- huoltosopimus eläinlääkärin kanssa				Kattavuus %		Erityistasolla ¹⁾		Kansallisella tasolla ²⁾		Perustasolla ³⁾		Passivoitu ⁴⁾		Terveysten- huoltokäyntejä	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Sikatilat (pitopaikat)	1 528	1 266	91	84	60	51	1 366	1 219	61	43	101	42	6 285	6 131		
Nautatilat	7 580	7 303	57	58	..	..	..	..	..	..	..	..	5 745	5 589		

Lähde: ETT, Sikava (sikaloiden terveystilastusrekisteri) ja Naseva (nautojen terveydenhuollon seuranta järjestelmä)

¹⁾ täyttää vapaaehtoiset elinkeinon jalostussikaloille asettamat erityisvaatimukset www.sikava.fi

²⁾ täyttää vapaaehtoiset elinkeinon asettamat terveydenhuollon vaatimukset

³⁾ joku vapaaehtoisista kansallisen tason vaatimuksista ei täyty

⁴⁾ pitopaikka tyhjänä

Pitopaikkojen määrä eri terveystilastoilla vuosittain 31.12.

VASTUULLISEN TUOTANNON RAJA-ARVOT SIANLIHANTUOTANNOSSA

Jakso	Pitopaikat ¹⁾ , joilla VTM		VTM-ylitykset ¹⁾ , lihasiat			VTM-ylitykset ¹⁾ , emakot	
	alit- tuu	ylit- tyy	koko- ruho	osa- ruho	kuol- leisuus	koko- ruho	kuollei- suus
1_2015	93,0	7,0	0,6	1,5	3,9	1,4	0,2
2_2015	92,7	7,3	0,8	1,4	3,4	0,9	1,3

Lähde: ETT, Sikava (sikaloiden terveystuotantorekisteri)

Vastuullisen tuotannon mittarit (VTM) ovat osa sianlihantuotannon kansallisen tason ehtoja (sikava.fi/terveystuotanto). Näiden raja-arvojen ylittymistä tarkkaillaan puolivuositaitin. Raja-arvo kokoruhoyleikkäyksille: emakot 7 % ja lihasiat 1,1 %. Raja-arvo lihasikojen osa-ruhoyleikkäyksille on 12 %. Raja-arvo emakkokuolleisuudelle on 25 %, lihasikojen kuolleisuudelle 4 %.

¹⁾ %-osuudet pitopaikoista suhteutettuna kaikkiin pitopaikkoihin

MIKROBILÄÄKKEIDEN KÄYTTÖ TUOTANTOELÄIMILLÄ

	EU/ETA-alue keskimäärin			Suomi		
	2010 ²⁾	2012 ³⁾	2013 ³⁾	2010	2012	2013
mg/PCU ¹⁾	131	144	148	25	24	25

Lähde: Euroopan lääkevirasto EMA, ESVAC

¹⁾ tuotantoeläinpopulaatioon suhteutettu kulutus (PCU, population correction unit = populaatiokorjausyksikkö, jonka laskennassa huomioidaan tärkeimmät tuotantoeläinlajit) EU/ETA-alueen tulos on laskettu jakamalla mikrobilääkkeiden kokonaismyynti kaikissa raporttiin osallistuneissa maissa näiden maiden yhteenlasketulla populaatiokorjausyksiköllä.

²⁾ osallistuneiden maiden lukumäärä: 19

³⁾ osallistuneiden maiden lukumäärä: 26

BROILERIEN HYVINVOINTIA MITTAAVA JALKAPOHJAINDEKSI

	Parvien osuus %, joilla pisteet alle 40	Parvien osuus %, joilla pisteet 40–80	Parvien osuus %, joilla pisteet yli 80
2014	98,1	1,8	0,2
2015	98,1	1,6	0,3
Yhteensä	98,1	1,7	0,2

Lähde: ETT

Kaikista broileriparvista arvioidaan teurastamalla vähintään sadan linnun yksi jalkapohja. Ihotulehduksen vakavuusasteelle on kolme luokkaa 0, 1 ja 2, joista 0 vastaa tervettä jalkapohjaa. Alle 40 pistettä/parvi katsotaan hyväksi tilanteeksi.

KANALAT

Kanalatyyppe	% kananmunatuotannosta		
	2010	2014	2015
Virikehäkki	89	62	63
Lattia	9	33	32
Luomu	2	4	5

Lähde: Suomen Siipikarjaliitto ry, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

NAVETTATYYPIT TUOTOSSEURANTAKARJOISSA 2015

	Navetoita	%	Lehmiä	%	Keskilehmä- luku, kpl/tila
Parsinavetta	3 772	67	101 467	45	26,9
Pihatto	1 842	32	123 230	54	66,9
Muu	54	1	2 619	1	48,5
Yhteensä	5 668 ¹⁾	100	227 316	100	39,4

Lähde: ProAgria

¹⁾ tiedossa ei ole mukana kaikki tuotosseurantakarjat

Parsinavetta: Lehmä on kytketty päästään kiinni parteen, jossa se syö ja lepää, ja jossa se myös lypsetään.

Pihatto: Lehmät ovat irti rakennuksessa, jossa niille on erillinen ruokinta- ja lepoalue. Lehmät lypsetään joko lypsyasemalla tai robotti lypsää ne.

LAIDUNTAMINEN JA ULKOILUTUS TUOTOSSEURANTAKARJOISSA

Karjoja	2010		2015	
	kpl	%	kpl	%
Kesällä laidun, talvella ulkoilu	455	7,9	446	8,1
Kesällä laidun, talvella sisällä	3 895	67,8	3 711	67,0
Kesällä tarhassa, talvella ulkoilu	103	1,8	102	1,8
Kesällä tarhassa, talvella sisällä	347	6	337	6,1
Kesällä ja talvella sisällä	946	16,5	943	17,0
Yhteensä	5 746	100	5 539	100

Lähde: ProAgria

LYPSYKONEET 2015

Lypsykonetyyppi	Tilat	%
putkilypsy	3 567	64,7
lypsyasema	1 050	19,3
automaattilypsy	812	14,7
kannukone	70	1,3
Yhteensä	5 499	100

Lähde: ProAgria

TUOTOSSEURANTAKARJAN KESKITUOTOS JA MAIDON
PITOISUUDET 2015

Rotu	Lehmiä, kpl	Keski- tuotos, kg/ lehmä	Maidon pitoisuudet, %				
			Valku- ainen	Rasva	EKM ¹⁾	Solut ²⁾	
Ayrshire	110 972	9 055	3,55	4,41	9 645	165	
Holstein	87 515	10 017	3,44	4,12	10 233	186	
Suomenkarja	2 276	6 272	3,48	4,44	6 671	179	
Itäsuomen- karja	314	3 838	3,47	4,25	4 012	178	
Länsisuomen- karja	1 521	6 974	3,49	4,48	7 446	175	
Pohjois- suomenkarja	441	5 589	3,43	4,39	5 894	193	
Jersey	559	8 076	3,77	5,07	9 411	183	
Muu	199	8 523	3,54	4,27	8 920	160	
Kaikki	201 521	9 438	3,50	4,28	9 866	175	

Lähde: ProAgria

¹⁾ energiakorjattu maitotuotos (maidon rasva-, valkuais- ja laktoosi-pitoisuudet huomioidaan)²⁾ maidon solupitoisuuden geometrinen keskiarvo

ELINTARVIKKEIDEN KULUTUS HENKEÄ KOHTI
SUOMESSA JA EU:SSA

Kulutus kg/asukas	1995	2005	2011	2014	EU-27 ¹⁾	2015 e.
Viljat yhteensä	69,8	78,8	78,8	80,0	124,9	78,8
Peruna	59,6	62,0	..	52,3	71,9	..
Liha yhteensä ²⁾	60,3	73,0	77,6	76,6	82,5	79,4
naudanliha	18,8	18,6	18,6	18,7	15,7	19,2
sianliha	32,0	33,5	36,4	34,6	40,4	35,1
siipikarjanliha ²⁾	9,0	16,1	18,2	20,1	21,7	21,6
muu liha	0,6	4,8	4,4	3,2	4,8	0,5 ³⁾
Nestemäinen maito yhteensä (litraa)	198,1	189,7	183,8	178,4	240,1 ⁴⁾	173,7
maidot	145,6	134,6	127,6	130,9	..	127,0
piimät, viili ja jogurtti	37,1	36,8	40,7	35,3	..	34,4
kermat	6,3	5,8	6,3	6,5	4,0	6,7
Voi	5,2	2,7	4,1	3,9	3,7	3,4
Kasviöljyt	..	..	..	5,2	..	3,4
Juusto (sisältää rahkan)	15,3	18,6	22,5	24,9	..	26,6
Jäätelö (litraa)	14,1	14,0	12,3	..	..	..
Kananmunat	11,7	9,3	10,0	10,8	12,0	11,5
Sokeri	35,4	32,0	30,1	29,5	33,3	29,3
Hedelmät	75,9 ⁵⁾	75,9	58,2 ⁶⁾	61,2 ⁶⁾	100,1 ⁵⁾	65,3 ⁶⁾
Vihannekset yhteensä	61,7	68,4	..	65,3	115,8	62,3
Kala (perattu)	14,0	14,1	15,2	..	..	..
Kahvi (paahdettu)	8,3	9,6	12,7	9,5	4,8	12,2
Virvoitusjuomat (litraa)	45,8	52,0	56,0	44,4	..	43,3
Olut (litraa) ⁷⁾	82,7	90,6	89,0	84,1	70,1	76,8
Viini (litraa)	8,2	10,8	..	11,8	24,4	11,5
Väkevät alkoholi- juomat (litraa)	4,9	6,7	5,4	4,6	..	4,5

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Luonnonvarakeskus, FAO – Statistics Division – Food Balance Sheet, Canadean, ICO International Coffee Organization, Elintarviketeollisuusliitto, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry

¹⁾ vuonna 2011

²⁾ laskentaperusteet muutettu 2007–2012

³⁾ ei sisällä hirvieläimien, jänisten ja muun riistan osuutta

⁴⁾ maitotuotteet, ilman voita

⁵⁾ mukaan lukien marjat

⁶⁾ pois lukien hedelmämehut

⁷⁾ vuodesta 2009 lähtien Suomen luvut sisältävät myös matkailijatuonnin

ENERGIARAVINTOAINEIDEN JA KUIDUN KESKIMÄÄRÄINEN PÄIVITTÄINEN SAANTI SEKÄ OSUUS ENERGIAN KOKONAISSAANNISTA

	Saanti vrk		E % ¹⁾		Suositus
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset	
Proteiini, g	95,0	72,0	17,3	17,2	10–20 E%
Rasva ²⁾ , g	93,0	71,0	37,0	35,9	25–40 E%
Tyydyttynyt rasva ³⁾ , g	39,0	30,0	15,5	15,1	< 10 E%
Kertatyydyttymätön rasva ³⁾ , g	36,0	27,0	14,5	13,8	10–20 E%
Monityydyttymätön rasva ³⁾ , g	17,2	13,4	6,9	6,9	5–10 E%
Hiilihydraatit, g	230,0	186,0	42,2	43,9	45–60 E%
Sakkaroosi, g	51,0	43,0	9,2	10,0	≤ 10 E%
Ravintokuitu, g/MJ	2,4	2,9			3 g/MJ
Energia, MJ (kcal)	9,4 (2 243)	7,3 (1 733)			

Lähde: Finravinto 2012 -tutkimus

25–64 -vuotiaat

Energiassa mukana kuitu ja alkoholi

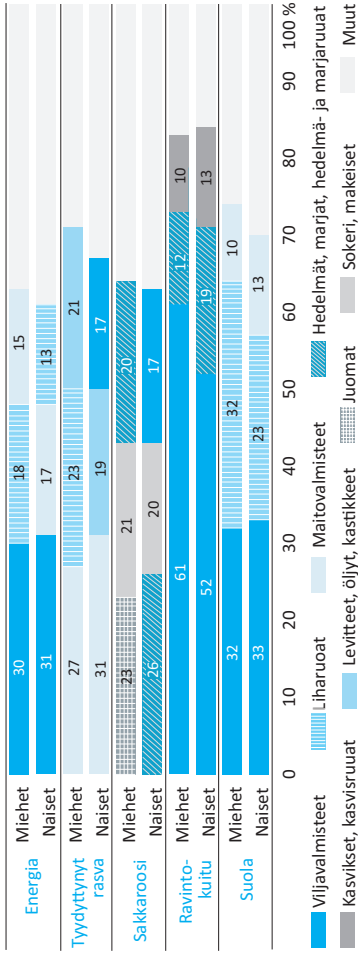
¹⁾ ravintoaineen saannin osuus energian kokonaissaannista

²⁾ uutettu raakarasva

³⁾ triglyserideinä

MERKITTÄVIMMÄT RAVINTOAINEIDEN LÄHTEET

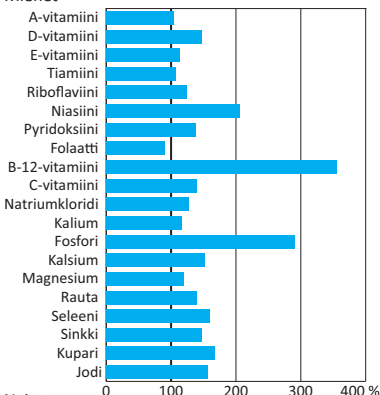
Ravitsemus

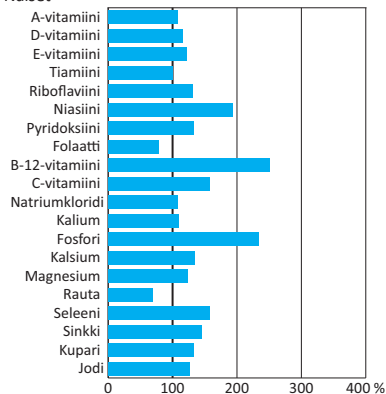
Lähde: Finravinto 2012 -tutkimus
25–64 -vuotiaat

VITAMIINIEN JA KIVENNÄISAINEIDEN SAANTI RUUASTA SUOSITUKSIIN VERRATTUNA (% saantisuosituksista)

Miehet

Naiset

Lähde: Finravinto 2012 -tutkimus
25–64 -vuotiaat

SUOMALAISTEN PÄIVITTÄINEN ATERIOINTI (%-osuuksina)

Ravitsemus

Ikäntyneet

Työikäiset

Lapset/nuoret ⁴⁾

Lukio/
ammattikoulu ⁷⁾

Alakoulu ⁵⁾ Yläkoulu ⁶⁾

	Alakoulu ⁵⁾		Yläkoulu ⁶⁾		Lukio/ ammattikoulu ⁷⁾		Työikäiset		Ikäntyneet	
	Pojat	Tytöt	Pojat	Tytöt	Pojat	Tytöt	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
Aamupala	90	91	63 ⁸⁾	67 ⁸⁾	57	60	91	95	94	98
Lounas	96	94	85 ⁸⁾	73 ⁸⁾			84	86	79	84
Päivällinen	86	91	77 ⁸⁾	67 ⁸⁾			83	81	72	72
Välipala ¹⁾	70	68	29 ⁸⁾	35 ⁸⁾			88	95	92	95
Iltapala	92	87	69 ⁸⁾	64 ⁸⁾			80	85	81	85
Juoma-ateria ²⁾					71	72	86	84	74	77
Kouluateria			68	67						
Perheateriointi ³⁾			52	44	44	38				

Lähteet: Finravinto 2012 -tutkimus, Late-tutkimus, Kouluterveystutkimus 2015

¹⁾ lapsilla iltapäivän aikana nautittu välipala

²⁾ ruokailukerta, joka sisältää pelkästään juomaa

³⁾ iltapäivän tai illan ateria, jolloin koko perhe ruokailee yhdessä

⁴⁾ lapsilla ja nuorilla arkipäivinä syödyt ateriat

⁵⁾ peruskoulun 1. ja 5. luokkalaiset

⁶⁾ peruskoulun 8. ja 9. luokkalaiset

⁷⁾ lukion ja ammattikoulun 1. ja 2. vuoden opiskelijat

⁸⁾ peruskoulun 8. luokkalaiset

TERVEYSKÄYTTÄYTYMINEN 2015 (%)

	Kaikki	20–54 -vuotiaat	55–74 -vuotiaat	yli 75 -vuotiaat
Mahdollisuus syödä työpaikka- tai oppilas- ruokalassa	57,5	58,4	47,1	..
Syö niukasti kasviksia	27	25,1	26,7	38,4
Ei syö viikkottain kalaa	17,8	23,3	10,8	9,1
Voita tai voi-kasvisöljy- seosta päivittäin	36,7	33	38,9	50,1
Päivittäin pullaa, viinereitä, keksejä ym. leivonnaisia	7,5	3,9	10,8	17
Alkoholia liikaa käyttävät	28	34,1	24,6	4,8
Tupakoi päivittäin	14,2	16,2	14,4	3,2
Lihavia BMI ≥ 30	18,8	17	22,3	17,6
Ei harrasta liikuntaa	20,8	17,8	22	32,9
Uni				
Alle 6 tuntia	4			
6–8,9 tuntia	87			
9 tuntia tai enemmän	9			

Lähde: Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus ATH 2013–2015,
Finriski 2012 -tutkimus

ELINTARVIKEOMAVARAISUUS

Tuotannon %-osuus kulutuksesta	1994	2005	2014	2015
Leipävilja	75	102	155	115
Maitotuotteet, nesteomavaraisuus	112	106	97	97
Naudanliha	111	89	81	82
Sianliha	113	116	99	100
Kananmunat	130	119	113	114
Sokeri	68	83	51	33
Tomaatti	..	62	58	57
Kurkku	..	74	80	78
Porkkana ¹⁾	..	94	92	90
Sipulit ²⁾	..	80	92	66
Kukkakaali	..	62	82	..
Mansikka	..	67	68	71
Vadelma	..	24	23	27
Omena ³⁾	..	21	9	11
Omena (kotipuutarhasato huomioitu)	..	31	20	14

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto, Kauppapuutarhaliitto, MTK, Tulli, Luke, Puutarhatilastot

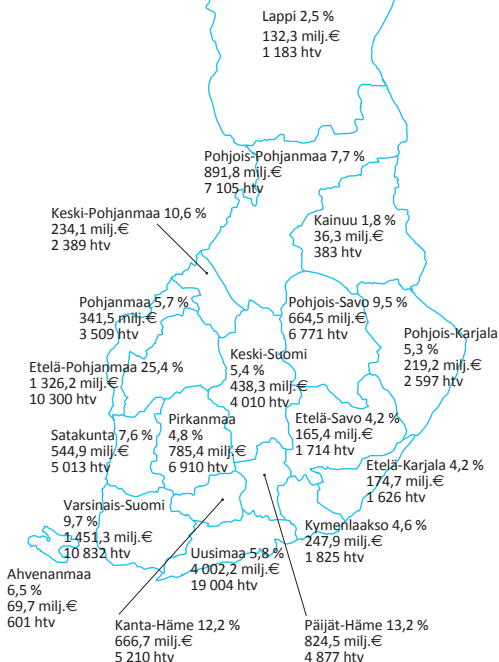
¹⁾ mukaan lukien nauriit

²⁾ poislukien valkosipuli ja purjo

³⁾ luvut ovat arvioita (ei sisällä kotipuutarhatuotantoa)

RUUANJALOSTUKSEN OSUUS MAAKUNTIEN TALOUDESTA ¹⁾

Koko Suomi 7,1 %
13,2 miljardia euroa
95 860 htv ²⁾

Lähde: Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti

¹⁾ bruttokansantuotteesta ²⁾ henkilötyövuotta

ELINTARVIKEJALOSTAJAT TOIMIALOITTAIN

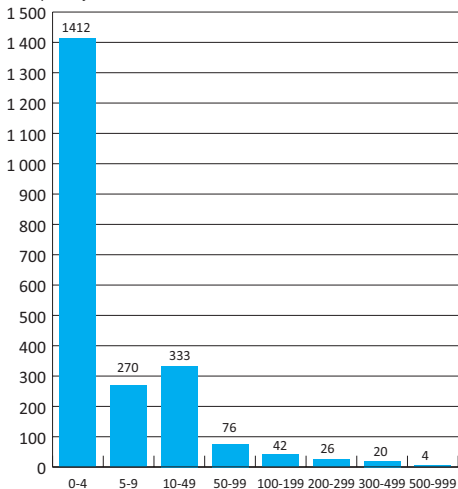
Talous

Toimiala	2000		2013		2014	
	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä	< 20 henkeä	≥ 20 henkeä
Teurastus ja lihanjalostus	330	50	374	40	385	42
Kalanjalostus	243	13	298	16	300	15
Vihannesten ja marjojen ja hedelmien jalostus	373	22	439	22	433	27
Maidon jatkojalostus	108	42	81	31	89	32
Myllytuotteiden valmistus	145	8	124	16	128	14
Leipomotointa	991	110	879	86	874	78
Juomien valmistus	85	14	116	16	128	19
Muiden elintarvikkeiden jalostus	330	48	351	42	343	43
Yhteensä	2 605	307	2 662	269	2 680	270

Lähde: Ruoka Suomi -teemaryhmä

ELINTARVIKE- JA JUOMATEOLLISUUDEN TOIMIPAIKOISSA TYÖSKENTELEVÄ HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

toimipaikkoja

Lähde: Tilastokeskus

Suurimassa osassa elintarvike- ja juomateollisuuden toimipaikoissa työskentelee alle viisi henkilöä.

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN SUURIMMAT TOIMIALAT

Talous

Toimiala	Toimipaikkojen lukumäärä		Henkilöstön lukumäärä yhteensä ¹⁾		Liikevaihto 1 000 €		Liikevaihto €/1 000 henkilöä	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Teurastus, lihatuotteiden valmistus	245	243	7 473	8 045	2 553 036	2 434 172	342	303
Kalan, äyriäisten ja nilviäisten jalostus	160	150	948	995	277 657	345 273	293	347
Hedelmien ja kasvien jalostus ja säilöntä	157	164	1 522	1 903	392 376	465 992	258	245
Perunoiden jalostus ja säilöntä	51	49	419	395	136 741	115 122	326	291
Kasvi- ja eläinöljyjen ja -rasvojen valmistus	21	21	179	174	120 006	72 449	671	417
Maitotaloustuotteiden valmistus	91	82	4 742	4 902	2 580 575	2 476 479	544	505
Mylly- ja tärkkelystuotteiden valmistus	77	72	611	571	347 037	351 160	568	615
Leipomotuotteiden, makaronien yms. valmistus	782	817	7 820	7 472	1 052 096	1 032 768	135	138
Muiden elintarvikkeiden valmistus, joista	258	269	5 747	5 627	1 798 251	1 817 825	313	323
Sokeri	3	3	..	290	..	280 611	..	969
Kaakao, suklaa ja makeiset	44	45	1 639	1 483	419 751	388 501	256	262
Teen ja kahvin valmistus	11	13	..	429	..	331 663	..	773
Eines- ja valmisruuat	76	76	2 099	2 009	385 286	387 076	184	193
Ravintovalmisteet ja dieettiruuat	9	9	281	319	102 638	117 316	366	367
Juomat	141	143	3 116	2 761	1 260 829	1 157 348	405	419
Alkoholijuomat	18	19	704	677	277 697	267 042	394	394
Elintarviketeollisuus yhteensä	1 874	1 904	29 949	30 684	9 783 240	9 657 459	327	315

Lähde: Tilastokeskus, TOL 2008

¹⁾ käsittää palkansaajat sekä yrittäjät. Palkattu henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esim. Puolipäiväinen työntekijä vastaa 0,5 henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä.

ELINTARVIKETUONTI JA -VIENTI

Tuoteryhmä	Tuonti milj. €		
	1995	2005	2014 ¹⁾
Jalostetut elintarvikkeet			
Juomat	..	..	441,8
Alkoholijuomat	99,5	267,8	342,5
Olut	7,4	20,6	37,0
Virvoitusjuomat ja kivennäisvedet	4,0	33,5	48,3
Mehut	9,1	13,0	75,2
Eläin- ja kasvisrasvat sekä öljyt	31,1	41,2	99,6
Voi	..	..	9,2
Rypsiöljy	..	..	4,3
Margariini	6,9	23,6	33,7
Hedelmä- ja kasvissäilykkeet	28,3	47,1	136,1
Kasvissäilykkeet	18,2	38,7	64,0
Sokeri ja hunaja	1,3	2,2	43,1
Sokerikemian tuotteet	3,5	6,4	4,0
Hunaja	..	..	6,8
Kahvi (instant ja paahdettu)	11,3	19,7	59,3
Kala	50,1	82,2	360,7
Tuore kala	14,4	65,6	196,8
Kalapakasteet	..	..	35,6
Keitot ja liemet	8,5	12,8	38,9
Lastenruuat	2,0	9,3	21,9
Liha	57,3	102,8	331,0
Sika	..	..	61,0
Nauta	..	..	67,0
Siipikarja	..	..	26,2
Maitotalous	63,6	178,8	406,6
Maitojauhe	..	..	3,0
Juusto	..	..	280,0
Maltaat	1,7	0,4	1,0
Marja- ja vihannespakasteet	23,6	59,0	91,1
Perunapakasteet	..	..	25,3
Jauhot ja myllytuotteet	1,4	3,0	124,7
Ruisjauhot	..	..	0,6
Rehut	83,7	147,0	321,8
Makeiset	90,9	134,7	215,5
Suklaa	..	..	93,8
Tärkkelystuotteet	69,5	82,0	101,6
Kaikki jalostetut elintarvikkeet yhteensä ²⁾	860,1	1 781,6	3 135,6
Maataloustuotteet			
Hedelmät	146,7	220,3	302,5
Kaakaopavut	0,2	0,0	0,1
Kahvi, raaka	124,3	115,7	160,9
Kananmunat	0,1	1,3	2,4
Marjat	2,6	5,7	14,6
Mustikat	..	..	1,5
Mausteet	4,4	6,8	12,4
Pähkinät	7,4	9,5	22,4
Raakasokeri	17,7	26,7	82,2
Kasvikset ja peruna	62,5	113,6	192,4
Viljat	37,2	28,5	34,4
Kaura	..	..	0,92
Kaikki maataloustuotteet yhteensä ²⁾	1 335,8	2 448,3	1 134

Lähde: Tulli, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ tilastointi on muuttunut vuonna 2015. Vuosien 2014 ja 2015 luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempiin.

2015 ¹⁾	Muutos	Vienti milj. €			2015 ¹⁾	Muutos
	15/14 %	1995	2005	2014 ¹⁾		15/14 %
452,1	2,3	..	..	171,2	161,4	-5,7
350,9	2,5	40,1	73,4	147,8	139,6	-5,5
49,9	34,9	19,7	11,3	28,0	14,0	-50,0
49,9	3,3	7,4	4,8	8,2	7,3	-11,0
73,8	-1,9	13,0	2,1	6,5	4,7	-27,7
124,4	24,9	7,0	26,5	121,8	133,2	9,4
3,6	-60,9	..	..	96,5	116,2	20,4
6,9	60,5	..	..	9,0	5,2	-42,2
31,0	-8,0	30,7	32,7	6,9	5,3	-23,2
148,0	8,7	2,6	3,9	9,1	7,4	-18,7
64,3	0,5	2,4	4,9	4,4	3,0	-31,8
52,6	22,0	0,0	0,0	90,6	95,9	5,8
3,7	-7,5	13,4	81,5	66,3	75,7	14,2
8,3	22,1	..	..	0,01	0,03	78,6
60,4	1,9	21,9	8,0	30,5	19,2	-37,0
343,1	-4,9	13,2	9,6	38,4	31,8	-17,2
183,0	-7,0	2,3	0,0	21,6	19,0	-12,0
29,6	-16,9	..	..	10,7	7,6	-29,0
41,2	5,9	0,4	0,4	2,4	3,0	25,0
17,2	-21,5	7,4	4,9	9,6	6,3	-34,4
324,8	-1,9	26,4	91,5	114,1	112,8	-1,1
56,1	-8,0	..	..	61,1	67,4	10,3
62,8	-6,3	..	..	6,2	11,3	82,3
31,0	18,5	..	..	14,5	12,6	-13,1
403,1	-0,9	161,9	303,1	367,6	263,8	-28,2
2,7	-10,0	..	..	73,6	80,6	9,5
280,2	0,1	..	..	124,4	59,2	-52,4
2,0	100,0	15,7	21,9	15,4	15,7	1,9
97,5	7,0	9,0	18,2	25,2	28,6	13,5
25,6	1,2	..	..	0,9	0,5	-44,4
116,7	-6,4	4,3	7,7	43,0	46,2	7,4
0,2	-75,0	..	..	0,4	0,6	50,0
350,7	9,0	15,0	21,7	51,9	52,9	1,9
222,2	3,1	94,9	86,3	103,4	102,8	-0,6
97,7	4,2	..	..	63,1	61,7	-2,2
96,4	-5,1	8,5	15,7	11,6	11,2	-3,4
3 256,5	3,9	609,0	961,9	1 365,5	1 239,3	-9,2
309,4	2,3	13,0	0,8	1,5	1,5	0,0
0,2	100,0	0,0	0,0	0,003	0,002	0,0
183,1	13,8	2,3	0,0	11,0	11,7	6,4
3,1	29,2	7,1	6,6	11,8	12,4	5,1
15,8	8,2	0,8	0,2	3,1	3,3	6,5
0,67	-55,3	..	..	2,2	0,7	-68,2
12,9	4,0	1,5	1,9	6,9	8,2	18,8
32,3	44,2	0,1	0,0	0,2	0,3	50,0
51	-38,0	0,0	0,8	1,1	1,2	9,1
195	1,4	7,2	3,9	5,4	6,1	13,0
34,7	0,9	35,8	42,3	160,0	147,1	-8,1
1,2	30,4	..	..	69,5	62,1	-10,6
1 169	3,1	683,1	1022,8	231,6	235,3	1,6

²⁾ jalostettujen elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden summa kertoo viennin ja tuonnin kokonaisarvon.

ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN

Osuus viennin kokonaisarvosta

1995	%	2005	%	2014 ¹⁾	%	2015 ¹⁾	%
Venäjä	29,5	Venäjä	19,7	Venäjä	21,4	Ruotsi	20,4
Ruotsi	14,2	Ruotsi	15,4	Ruotsi	20,6	Viro	8,8
Viro	6,9	Viro	9,2	Viro	9,8	Venäjä	7,6
Saksa	5,1	USA	5,9	Saksa	4,4	Saksa	5,1
Belgia	4,4	Saksa	5,3	Kiina	3,5	Alankomaat	4,5
Norja	3,7	Iso-Britannia	4,4	USA	3,3	Tanska	3,4
USA	3,6	Puola	3,2	Tanska	3,1	Ranska	3,2
Iso-Britannia	3,4	Norja	2,9	Alankomaat	3,1	USA	3,0
Tanska	3,2	Tanska	2,8	Norja	2,9	Kiina	2,7
Alankomaat	2,8	Ranska	2,8	Puola	2,7	Puola	2,4
Muut	23,2	Muut	28,4	Muut	25,2	Muut	38,8
Yhteensä	100	Yhteensä	100	Yhteensä	100	Yhteensä	100

Lähde: Tullihallitus, Elintarviketeollisuusliitto ry

¹⁾ tilastointi muutunut vuodesta 2014 lähtien. Luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien lukuihin.

ELINTARVIKEVIENTI MAITTAIN JA TUOTERYHMIITTÄIN, VIENTI 2015

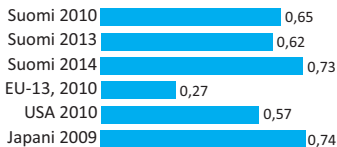
Talous

Venäjä	1 000 €	EU	1 000 €	Muut maat	1 000 €
Rehuseokset	18 172	Alkoholijuomat	105 073	Maitojauhe	52 871
Kahvi, raaka	13 019	Voit ja muut maitorasvat	93 486	Sianliha	41 700
Maltaat	8 920	Suklaa	45 672	Muut maitovalmisteet	34 483
Alkoholijuomat	7 924	Kaura	41 842	Alkoholijuomat	26 650
Suklaa	7 825	Muut maitovalmisteet	37 207	Voi ja muut maitorasvat	22 753
Muut elintarvikkeet	7 491	Vehnä	36 041	Juusto	22 711
Muut viljavalmisteet	6 691	Juusto	35 979	Kaura	20 160
Muut Leipomovalmisteet	6 661	Jugurtti	29 011	Vehnä	13 766
Muut myllyteollisuustuotteet	4 566	Maitojauhe	27 743	Rehuraaka-aineet	12 542
Kahvi, Paahdettu	4 103	Muut makeiset	26 902	Ohra	11 335
Muut	27 429	Muut	407 286	Muut	71 488
Yhteensä	112 801	Yhteensä	886 242	Yhteensä	330 459

Lähde: Tullihallitus, Elintarviketeollisuusliitto ry

ELINTARVIKETEOLLISUUDEN T&K-MENOT

(% tuotannon bruttoarvosta)

Lähde: Tilastokeskus, FoodDrinkeurope

KULUTUSMENOT

Yksityiset kulutusmenot milj. euroa, käypiin hintoihin	1995	2005	2014 e.	2015 e.
Elintarvikkeet ja alko- holittomat juomat	7 411	9 381	13 734	13 572
Elintarvikkeiden ja alkoholi- littomien juomien %-osuus	15	12	13	12
Alkoholijuomat ja tupakka	2 976	4 052	4 979	4 881
Vaatteet ja jalkineet	2 218	3 771	4 802	4 718
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet	11 889	19 253	29 702	30 824
Sisustus, kotitalousväli- neistö ja kodinhoito	2 132	4 147	5 419	5 428
Terveys	1 631	3 367	4 716	5 055
Liikenne	5 924	10 438	12 927	12 858
Tietoliikenne	780	2 185	2 504	2 552
Virkistys ja kulttuuri	5 087	9 094	11 634	11 462
Koulutus	228	333	411	428
Hotellit, kahvilat ja ravintolat	3 383	5 259	6 669	6 890
Muut tavarat ja palvelut	4 709	7 074	10 428	10 626

Lähde: Tilastokeskus / kansantalouden tilinpito (SKT2014)

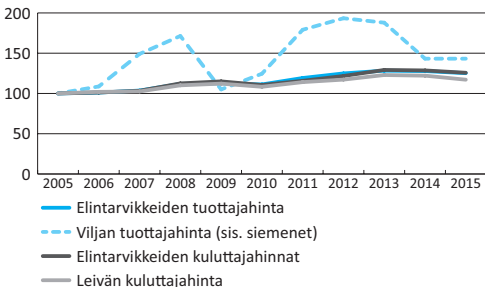
RAVINTOMENOT

Kotitalouksien ravintomenot asukasta kohti	1995 €/v	%	2005 €/v	%	2014 e. €/v	%	2015 e. €/v	%
Leipä- ja vilja- tuotteet	232	17	301	18	380	16	365	16
Liha ja lihatuot- teet	311	23	359	21	481	21	484	20
Kala ja kalatuot- teet	58	4	73	4	117	5	116	5
Maito, juusto ja munat	248	18	308	18	469	20	454	20
Rasvat ja öljyt	42	3	39	2	46	2	40	2
Hedelmät ja kasvikset	190	14	287	17	433	18	431	19
Perunat ja perunavalmisteet	45	3	45	3	53	2	56	2
Sokeri	21	2	14	1	15	1	12	1
Kahvi, tee ja kaakao	69	5	45	3	71	3	76	3
Muut ¹⁾	150	11	203	12	283	12	283	12
Elintarvikkeet yhteensä	1 365	100	1 674	100	2 348	100	2 317	100

Lähde: Tilastokeskus / kansantalouden tilinpito (SKT2014), yksityiset kulutusmenot

¹⁾ ei sisällä muita juomia

ELINTARVIKKEIDEN REAALIHINTAKEHITYS SUOMESSA

Lähde: Tilastokeskus

VÄHITTÄISHINNAT

Hinnat, €/kg, €/l	1994	2005	2014	2015
Maito				
kevytmaito	0,66	0,74	1,1	1,03
rasvaton maito	0,58	0,72	1,01	0,93
piimä ¹⁾	0,58	0,89	1,33	1,32
Juustot				
emmental	8,34	10,59	14,02	14,52
edam	7,03	7,92	9,8	9,12
Rasvat				
voi	5,28	4,96	5,74	4,96
rasiamargariini	..	2,87	3,9	3,6
Liha				
naudan paisti ²⁾	11,16	9,08	16,74	16,21
naudan jauheliha	7,86	7,44	10,2	10,11
porsaan ulkofile ³⁾	7,59	9,02	10,25	9,63
broilerin rintafle ⁴⁾	4,10	2,03	13,47	13,18
meetvursti	15,86	12,19	15,88	15,77
nakit	5,82	4,68	7,89	7,63
lenkkimakkara	3,70	3,43	4,94	4,64
Kananmunat	2,79	2,33	3,68	3,6
Kala				
kirjolohi ⁵⁾	5,84	10,45	9,56	8,50
Vilja- ja kasvituotteet				
vehnäjauhot	0,90	0,59	0,68	0,67
ruisleipäpalat	..	3,68	3,92	3,74
vehnäleipä	..	3,57	3,90	3,80
pullapitko	5,63	5,79	7,19	5,79
hienosokeri	1,23	1,08	1,08	0,93
ruokaperuna	1,52	0,65	0,87	0,93
porkkana	1,56	1,21	1,65	1,57
tomaatti	2,39	2,98	3,25	3,19
kahvi	5,56	5,04	7,18	7,74

Lähde: Tilastokeskus/hinta- ja palkkatiedote

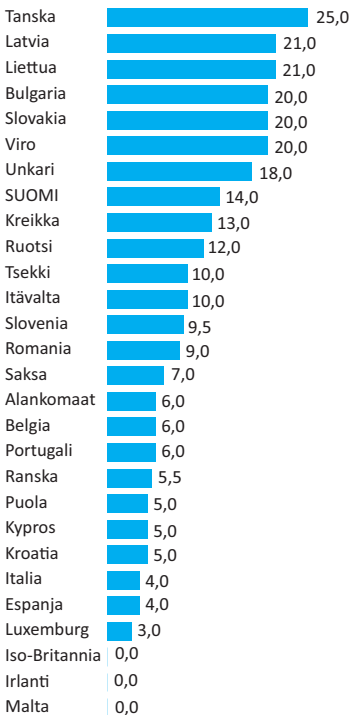
¹⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu rasvattomasta piimästä

²⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu ulkopaistista

³⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu porsaankyljyksestä

⁴⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu broilerin koipireisipaloista

⁵⁾ vuoden 1994 keskihinta laskettu peratusta kokokalasta, vuosien 2005–2015 fileestä

YLEISIN ELINTARVIKKEIDEN ARVONLISÄVERO
EU-MAISSA 2014 (%)

■ EU 28 -keskiarvo
-maat yhteensä 10 %

Lähde: Euroopan komissio

HINTAINDEKSIT 2014 (EU15 = 100)

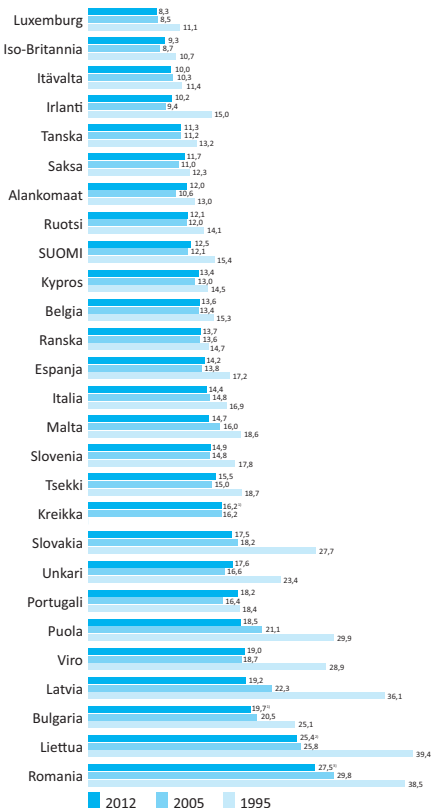
Talous

	Todellinen yksiö- linen kulutus	Elintarv. ja alkoholit.	Elin- tarvik- keet	Leipä- ja viljatuot- teet	Liha- ja liha- tuot- teet	Kala- ja kala- tuot- teet	Maito, juusto ja munat	Rasvat ja öljyt	Hedelmät, kasvikset, perunat	Muut elin- tarvik- keet	Alko- holitt. juomat
Alankomaat	105,0	93,0	92,7	85,3	101,5	99,1	89,6	91,4	97,5	87,7	96,1
Belgia	103,5	101,6	102,0	102,0	107,2	110,8	109,7	112,8	89,4	97,2	98,4
Espanja	86,2	87,2	87,6	98,7	77,6	86,0	92,4	74,7	88,4	98,1	83,3
Irlanti	116,5	115,8	114,7	109,9	97,7	107,9	123,4	113,3	134,1	122,6	127,1
Iso-Britannia	113,5	98,5	96,9	84,8	93,9	97,4	105,3	97,8	103,7	100,6	113,7
Italia	65,6	103,8	104,6	110,2	101,0	107,1	115,9	98,0	98,1	105,2	94,9
Itävalta	101,9	113,4	114,8	127,4	118,6	124,3	102,0	125,8	117,3	103,9	103,4
Kreikka	76,1	97,0	96,1	107,6	79,5	109,9	124,8	106,7	77,8	112,9	107,1
Luxemburg	125,9	109,7	110,8	107,5	117,2	111,8	116,8	118,1	105,7	104,9	103,4
Portugali	74,2	88,7	87,7	89,8	71,3	89,6	98,3	97,7	83,8	12,7	100,9
Ranska	99,9	103,2	104,2	106,9	115,0	105,8	89,3	103,9	104,1	101,3	93,6
Ruotsi	126,6	118,2	119,2	126,5	120,3	110,7	113,6	129,7	126,6	115,6	109,8
Saksa	94,4	97,8	97,8	94,3	16,1	105,9	90,7	106,7	102,2	90,8	99,0
Suomi	115,4	116,0	115,3	121,3	115,6	110,4	118,5	101,3	122,0	110,4	122,9
Tanska	130,0	136,4	133,1	153,0	121,8	124,9	126,0	146,2	122,2	158,1	168,8
EU-15	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Lähde: Eurostat, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

KOTITALOUKSIEN KULUTUS ELINTARVIKKEISIIN JA ALKOHOLITTOMIIN JUOMIIN

% kotitalouksien kokonaiskulutuksesta

Lähde: CIAA, Eurostat, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

¹⁾ vuoden 2011 tieto ²⁾ vuoden 2009 tieto ³⁾ vuoden 2010 tieto

LIHA

Milj.kg	1995	2005	2014	2015
Sianliha				
tuotanto	166	204	186	192
kulutus	165	176	189	193
vienti ¹⁾	9	40	30	34
tuonti ¹⁾	10	15	34	36
Naudanliha				
tuotanto	95	87	83	86,3
kulutus	96	98	102	105
vienti ¹⁾	6	2	2	4
tuonti ¹⁾	8	14	21	21
Siipikarjanliha				
tuotanto	43	87	113	117
kulutus	45	84	110	118
vienti ¹⁾	3	10	20	21
tuonti ¹⁾	0,3	7	18	21
Lampaanliha				
tuotanto	2,0	0,6	1,1	1,2
kulutus	2,0	1,9	3,7	5,9
vienti ¹⁾	0,0	0,0	0,1	0,1
tuonti ¹⁾	1,0	1,4	2,7	2,7
Hevosenliha				
tuotanto	0,4	0,1	0,5	0,4
Kulutus	0,5	1	2,7	2,2
Poronliha				
tuotanto ²⁾	2,8	2,9	1,7	2
kulutus	2,6	3,1	2,2	2,7
vienti	..	0,04	0,4	0,6
tuonti	..	0,2	1,1	0,9
Liha yhteensä				
tuotanto	306	378	384	397
kulutus	308	361	407	422
vienti ¹⁾	15	52	52	59
tuonti ¹⁾	21	39	78	82
Lihavalmisteiden vienti	3,7	2,1	2,1	1,6

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Luonnonvarakeskus, Tullihallitus/tuonnintarkkailu, Paliskuntain yhdistys

¹⁾ ruholihana, sis. luut ja hävikin. Syöty määrä on n. puolet ruholihasta.

²⁾ tilastointi poronhoitovuosittain, 1.6.–31.5.

KANANMUNAT

Milj. kg	1995	2005	2014	2015
Tuotanto	74,7	58,2	67,7	72
Kulutus	61,0	48,8	59,3	63,4
Vienti	14,0	11,2	11,2	13,3

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy

MAITOTUOTTEET JA RAVINTORASVAT

	1995	2005	2014	2015
Maito, milj. litraa				
tuotos	2 397	2 362	2 330	2 365
litraa/lehmä	5 981	7 505	8 201	8 323
vastaanotettu meijereihin	2 296	2 293	2 289	2 325
kulutus (maitoa ja neste- mäisiä maitovalmisteita)				
milj. kg	1 012	995	976	953
Voi, milj. kg				
tuotanto	45	50	49	55
kulutus	27	14	17	18
vienti	19	37	27	39
Juusto, milj. kg				
tuotanto	96	97	99	88
kulutus	78	98	141	146
vienti	29	37	33	20
Maitojauhe, vienti, milj. kg	7	15	27	42

Lähde: Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Luonnonvarakeskus

LEIPÄVILJA

Vehnä	1995	2005	2014	2015
Sato milj. kg	379,5	801,3	1088,2	992,1
Sadosta myllykelpoista % ¹⁾	..	32	37	18
Tuonti, milj. kg	131,6	23,2	4,7	9,6
Vienti, milj. kg	8,4	25,5	175,0	301,7
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	229,5	253,7	251,9	242,4
Vuosittainen kulutus kg/hlö	45,0	49,0	46,1	44,2
Ruis				
Sato milj. kg	57,7	32,4	74,9	107,5
Sadosta myllykelpoista % ³⁾	..	28	84	88
Tuonti, milj. kg	61,4	80,4	56,0	33,5
Vienti, milj. kg	..	2,4	4,2	0,4
Kulutus ravinnoksi, milj. kg ²⁾	79,2	88,2	82,2	85,2
Vuosittainen kulutus kg/hlö	16,0	15,0	15,0	15,6

Lähde: Luonnonvarakeskus, Tulli

¹⁾ hehtolitrainpaine $\geq 78,0$ kg, sakoluku ≥ 180 , valkuainen ($N \times 5,7$) $\geq 12,5$ %²⁾ Kulutus jauhospainoisena jauhatusmääränä³⁾ hehtolitrainpaine $\geq 71,0$ kg, sakoluku ≥ 120

KALA

Kalansaalis milj. kg ¹⁾	1995	2005	2014	2015 ³⁾
Silakka	96	67	131	132
Muikku	4	5	4	4
Siika	6	3	2	2
Lohi	2	1	1	1
Ahven	17	13	10	9
Kuha	2	3	4	4
Ammattikalastus yhteensä	111	94	153	153
Vapaa-ajankalastus yhteensä	57	38	29	29
Kalaviljely	17	14 ²⁾	14 ²⁾	15 ²⁾

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ merkittävimmät talouskalat, sisältää sekä ammatti- että vapaa-ajan kalastussaaliin²⁾ kirjolohta yli 90 %³⁾ tiedot vapaa-ajan kalastuksen ja sisävesialueen ammattikalastuksen saaliista ovat vuodelta 2014

KALAN KULUTUS

Kotimainen kala (kg/hlö)	2000	2005	2013	2014
Kasvatettu kirjolohi	1,6	1,4	1,1	1,1
Silakka	1,2	0,7	0,3	0,3
Hauki	0,7	0,7	0,4	0,5
Ahven	0,7	0,6	0,4	0,5
Muikku	0,7	0,7	0,6	0,6
Siika	0,4	0,3	0,3	0,3
Kuha	0,2	0,3	0,3	0,3
Muu kotimainen kala	0,6	0,5	0,4	0,5
Tuontikala (kg/hlö)				
Kasvatettu kirjolohi	0,3	0,6	0,9	0,9
Kasvatettu lohi	0,9	1,9	4,0	4,4
Tonnikala (säilyke ja valmiste)	1,2	1,6	1,9	1,7
Seiti (pakastefile)	0,6	0,4	0,5	0,5
Katkarapu	0,4	0,5	0,6	0,5
Silli- ja silakkasäilykkeet	0,5	0,5	0,4	0,5
Muu tuontikala	2,3	2,4	2,5	2,3

Lähde: Luonnonvarakeskus

Kotimaisen kalan kulutus (kg/hlö) muutettu filepainoksi.

Tuontikalan kulutus (kg/hlö) lohi ja kirjolohi muutettu filepainoksi, muut laskettu tuotepainona.

Makean veden tuontikalaja (esim. siika, kuha jne.) ei ole raportoitu lajeittain, sisältyvät luokkaan muu tuontikala.

KASVIKSET JA HEDELMÄT

1 000 kg	1995	2005	2014	2015 ¹⁾
Peruna				
vienti	2 895	4 853	12 349	8 213
tuonti	3 909	19 304	15 524	11 250
Tomaatti				
vienti	2 368	58	114	574
tuonti	16 130	19 471	29 428	28 073
Kelta- ja punasipuli				
vienti	400	3	130	773
tuonti	5 357	5 233	11 420	9 348
Kukkakaali				
vienti	75	0	..	..
tuonti	2 166	2 407	3 280	3 496
Valko- ja punakaali				
vienti	2 447	3	236	..
tuonti	1 660	1 608	2 614	2 338
Keräsalaatti				
vienti	104	35	122	..
tuonti	5 672	11 056	18 699	17 257
Porkkanat ja nauriit				
vienti	1	21	53	30
tuonti	2 643	4 816	6 557	7 107
Kurkku				
vienti	498	66	38	18
tuonti	11 107	11 256	11 307	11 377
Paprika				
vienti	354	5	21	28
tuonti	5 438	9 538	15 360	15 221
Kesäkurpitsa				
vienti	17	0	..	..
tuonti	710	2 118	3 737	3 681
Muut tuoreet kasvikset				
vienti	7 372	1 552	708	294
tuonti	33 385	61 227	82 948	83 445
Banaani				
vienti	2 352	0	449 ²⁾	2 012 ²⁾
tuonti	6 619	65 491	85 713	101 923
Sitrushedelmät				
vienti	3 968	91	62	62
tuonti	62 100	63 749	72 107	74 122
Omena				
vienti	11 480	100	65	28
tuonti	54 001	49 719	45 613	47 365
Muut tuoreet hedelmät				
vienti	15 181	472	1 903	6 445
tuonti	151 112	108 370	133 259	13 483

Lähde: Tullihallitus, tilastopalvelu

¹⁾ tilastointi muuttunut vuonna 2015 ²⁾ ei sisällä jauhobanaaneja

MARJAT JA SIENET

Puutarhamarjojen kokonaissadot milj.kg	2005	2010	2014	2015
Mansikka	10,1	10,3	12,9	14,4
josta luomua	..	0,19	0,25	0,37
Musta- ja viherherukka	1,8	1,0	1,1	0,8
Puna- ja valkoherukka	0,5	0,4	0,6	0,3
Vadelma	0,6	0,5	0,8	1,0
josta luomua	..	0,01	0,01	0,03
Karviainen	0,03	0,06	0,04	0,05
Yhteensä	13,1	12,5	15,6	17,0

Luonnonmarjojen kauppaantulomäärät, 1 000 kg

Mustikka	3 111	2 780	5 866	7 200
josta luomua	..	1 036	3 044	1 301
Puolukka	8 544	6 057	2 981	9 615
josta luomua	..	1 232	759	664
Lakka	321	152	162	160
josta luomua	..	1	90	11
Muut luonnonmarjat	51	108	80	28
Yhteensä	12 027	9 097	9 090	18 979

Luonnonsienten kauppaantulomäärät, 1 000 kg ¹⁾

Keltavahvero	16	5	10	10
Herkkutatit	181	747	369	62
Rouskut	152	98	82	77
Muut sienet	77	5	28	18
Yhteensä	426	855	489	167

Lähde: Luonnonvarakeskus, Suomen Gallup Elintarviketieto Oy, Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ry, Maaseutuvirasto

¹⁾ tuorepainon mukaan

RIISTASAALIIT

Riistasaaliista saadun lihan määrä ja nimellisarvo		2006	2010	2014
Määrä	Jänikset	268 800	248 200	250 200
kpl	Hirvi	75 587	68 423	39 488
	Muut hirvieläimet ¹⁾	25 777	29 113	29 063
	Villisika	3	100	400
	Vesilinnut	586 000	533 800	479 800
	Metsäkanalinnut	459 200	306 200	243 000
	Muut riistalinnut	245 400	278 000	296 700
	Yhteensä ²⁾	1 664 867	1 470 315	1 345 471
Määrä	Jänikset	525	501	490
1 000 kg	Hirvi	10 018	9 124	5 203
	Muut hirvieläimet ¹⁾	1 086	1 227	1 214
	Villisika	0	8	30
	Vesilinnut	327	305	272
	Metsäkanalinnut	308	204	173
	Muut riistalinnut	84	97	97
	Yhteensä ²⁾	12 400	11 559	7 570
Arvo	Jänikset	2 608	7 446	7 500
1 000 €	Hirvi	51 526	54 744	36 400
	Muut hirvieläimet ¹⁾	5 681	6 348	6 300
	Villisika	1	80	300
	Vesilinnut	5 157	6 146	5 400
	Metsäkanalinnut	4 515	5 921	5 100
	Muut riistalinnut	1 480	1 775	1 700
	Yhteensä ²⁾	71 175	83 029	63 340

Lähde: Luonnonvarakeskus

¹⁾ valkohäntäpeura, metsäpeura, kuusipeura ja metsäkauris

²⁾ Yhteensä-osuuksiin on laskettu myös karhu ja majavat

MÄÄRÄYSTENVASTAISET ELINTARVIKKEET 2015

Tutkitut elintarvik- keet	Tutkitut erät ¹⁾ , kpl	Määräystenvas- taiset erät, %	Huomaute- tut erät, %
Vihannekset	649	6	8
Tärkkelysjuurekset ja mukulat	60	10	10
Maito ja meijeri- tuotteet	28	0	32
Hedelmät ja marjat	743	3	4
Kalat, muut kalastus- tuotteet	16	0	6
Palkokasvit, pähkinät, öljysiemenet ja mausteet	346	7	12
Hedelmä- ja vihan- nesmehut ja -nektarit	39	3	10
Vilja- ja viljavalmis- teet	282	6	9
Sokeri, konditoria- tuotteet, sorbetit	100	16	15
Eläin ja kasviperäiset rasvat ja öljyt	23	9	30
kahvi, tee, kaakao ja infuusiot	137	17	12
Eriyisruokavalio- tuotteet	162	24	17
Mausteseokset ja kastikkeet	201	12	13
Valmisruuat	68	15	10
Lastenruuat	47	0	6
Yhteensä	2 901	8,5 ²⁾	12,9 ²⁾

Lähde: Tullilaboratorio

¹⁾ eristä 36 % alkuperältään EU:n ulkopuolisista maista. Noin 100 tuotteen alkuperä on epäselvä.²⁾ luku on keskiarvo.

MÄÄRÄYSTENVASTAISUUDEN SYYT 2015

Määräystenvastaisuuden syy	Kpl	%
Pakkausmerkinnät	66	28,3
Torjunta-aineet	44	18,9
Lisäaineet	24	10,3
Allergeenit	23	9,9
Raskasmetallit	9	3,9
Salmonella	7	3,0
Säteilytys	7	3,0
Uuselinarvike	7	3,0
Ravintoaineet	6	2,6
Nitraatti	4	1,7
Mikrobiologinen laatu	4	1,7
Muut	32	13,7
Yhteensä	233	100,0

Lähde: Tullilaboratorio

ELÄVIÄ ELÄIMIÄ JA ELÄIMISTÄ SAATAVIA ELINTARVIKKEITA
KOSKEVA VIERASAINVALVONTAOHJELMA

	EU-27 keskiarvo		Suomi		
	2010	2013	2010	2013	2015
Kohdennettuja näytteitä kpl	418 081	419 528	4 344	4 341	4 344
Määräyksenvastaisia %	0,33	0,31	0,0	0,00	0,02

Lähde: EFSA ja Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Vierasaineilla tarkoitetaan kiellettyjä aineita, sallittuja lääkeaineita sekä ympäristöstä peräisin olevia kontaminantteja. EU-tulokset sisältävät kaikki ohjelmassa tutkitut näytteet, myös tulokset ympäristöstä peräisin olevista vierasaineista. Suomen osalta tuloksissa on huomioitu kiellettyjen aineiden ja sallittujen lääkeaineiden jäämät, mutta ei kaikkia raja-arvon ylittäviä tuloksia, kuten riistan raskasmetalleja.

ELINTARVIKEVALVONTAMÄÄRÄT 2015

Tuoteturvallisuus

Tarkastuksia, kpl	Alku- tuotanto	Valmistus ja pakkaa- minen	Jakelu ja kuljetus	Vähittäis- myynti	Tarjoilu	Vähittäis- myynti valmis- tusaikaan yhteydessä	Yhteensä
Kohteiden lukumäärä	23 936	3 347	2 562	11 406	33 762	331	75 344
Tarkastettujen kohteiden lukumäärä	1 965	1 677	431	4 202	15 906	32	33 729
Tarkastusten lukumäärä	3 197	3 427	597	597	20 742	34	33 729
Vaatimusten vastaisten toimijoiden lukumäärä	656	313	27	403	1 795	5	3 199
Havaittujen puutteiden tyypit							
Hygieniä (HACCP, osaaminen)	366	128	14	121	569	0	1 203
Yleinen hygieniä	517	319	12	356	1 795	5	3 000
Koostumus	0	11	1	5	0	1	17
Kontaminaatio (muu kuin mikrobiologinen)	83	10	0	4	23	0	120
Pakkausmerkinnät ja esitteet	6	62	3	126	21	2	220
Muut	80	56	2	20	54	0	213

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Raportti Suomen elintarvikeketjun monivuotisen kansallisen valvontasuunnitelman 2012–2016 toteutumisesta vuonna 2015

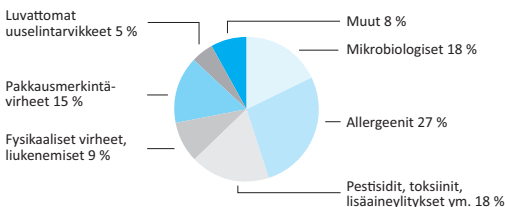
TAKAISINVETOJEN MÄÄRÄ

	2005	2010	2014	2015
Takaisinvetoja ¹⁾ , kpl	28	84	120	111

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

¹⁾ sis. sekä vähittäiskaupan että suurkeittiön takaisinvedot

TAKAISINVETOJEN SYYT 2015

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

RUOKAMYRKYTYSEPIDEMIAAT JA SAIRASTUNEIDEN MÄÄRÄ 2015

Aiheuttaja	Epidemioita, kpl N=43	Sairastuneita, kpl N=1430	%
Elintarvikevälitteiset			
Bacillus cereus	1	5	1
Campylobacter jejuni	1	15	2
Clostridium perfringens	2	15	2
Listeria monocytogenes	1	24	4
Salmonella Newport	1	45	7
Shigella flexneri	1	7	1
Hepatiitti A -virus	1	6	1
Norovirus	12	370	55
Staphylococcus aureus	1	6	1
Tuntematon	19	158	24
Yhteensä	40	667	100

Talousvesivälitteiset

Kampylobakteeri	1	17	2
Tuntematon	2	746	98
Yhteensä	3	763	100

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

Aiheuttaja	Tuntematon tai useita ruokia	Liha ja lihaval- misteet	Kasvikset ja kasvis- tuotteet	Kala ja kalaval- misteet	Maito ja maitoval- misteet	Vilja ja viljaval- misteet	Muna ja munaval- misteet	Juomat	Leipomo- valmis- teet	Yh- teen- sä
Bacillus cereus	1									1
Campylobacter jejuni				1						1
Clostridium perfringens		2								2
Listeria monocy- togenes	1									
Salmonella Newport						1				1
Hepatiitti A -virus	1									1
Shigella flexneri	1									
Norovirus	10							2		12
Staphylococcus aureus		1								1
Tuntematon	13	3	2	1						19
Yhteensä	27	6	2	1	1	1	0	0	2	40
%	68	15	5	3	3	3	0	0	5	100

Lähde: Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA JA AMMATTIKEITTIÖT

Talous

MYYMÄLÖIDEN LUKUMÄÄRÄ MYYMÄLÄTYYPIN MUKAAN

Myymäälätyyppi	Yhteensä 1.1.2016
Hypermarketit	150
Tavaratalot	112
Supermarketit, isot	633
Supermarketit, pienet	394
Valintamyymälät, isot	1 043
Valintamyymälät, pienet	394
Pienmyymälät	388
Erikoismyymälät	880
Kauppahallit / Suoramyyntihallit	34
Yhteensä 1.1.2016	4 004
Myymläautot ja -veneet	14
Lopettaneet	297

Lähde: A.C. Nielsen Finland Oy, Myymälärekisteri

Talous

PÄIVITTÄISTAVAROIDEN MYYNTI MYYMÄLÄTYYPEITTÄIN

Milj. €	1996	2005	2014	2015
Hypermarketit ¹⁾	1 533	2 772	4 519	4 592
Tavaratalot	655	611	571	541
Supermarketit, isot	1 847	3 789	6 019	6 046
Supermarketit, pienet	2 118	1 648	1 783	1 709
Valintamyymälät, isot	1 401	1 916	2 628	2 499
Valintamyymälät, pienet	766	490	438	415
Pienmyymälät	131	216	346	324
Erikoismyymälät ja hallit	148	158	296	256
Yhteensä	8 599	11 601	16 599	16 424
Myymläautot ja -veneet	52	18	6	5
Lopettaneet	114	289	100	161
Yhteensä	8 765	11 908	16 705	16 591

Lähde: A.C. Nielsen Finland Oy, Myymälärekisteri

¹⁾ luokitus muuttunut ketjuperusteiseksi 2005 alkaen, sisältäen ketjut K-Citymarket, Prisma ja Euromarket

SUURKEITTIÖIDEN LUKUMÄÄRÄ TOIMIALOITTAIN

	2011 kpl	2013 kpl	2015 kpl	Muutos 13/15 %
Kahvilat ja ravintolat	11 211	11 229	9 673	-13,9
Henkilöstöravintolat	1 360	1 242	1 034	-16,7
Julkiset keittiöt	4 116	4 835	3 655	-4,7
Yhteensä	16 687	16 315 ¹⁾	14 379 ¹⁾	-11,9

Lähde: Taloustutkimus Oy, Horeca-rekisteri

¹⁾ luvussa mukana muutama suurkeittiö, joiden toimialasta ei tietoa

SUURKEITTIÖIDEN ANNOSMÄÄRÄT TOIMIALOITTAIN

Milj. annosta	2011 kpl	2013 kpl	2015 kpl	Muutos 13/15 %
Kahvilat ja ravintolat	398	416	419	0,7
Henkilöstöravintolat	72	70	62	-11,4
Julkiset keittiöt	419	411	383	-6,8
Yhteensä	889	904 ¹⁾	868 ¹⁾	-4

Lähde: Taloustutkimus Oy, Horeca-rekisteri

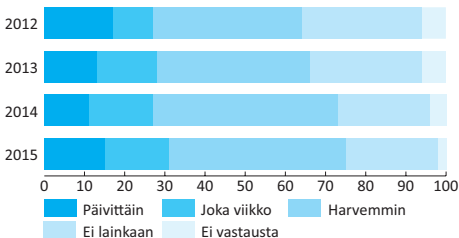
¹⁾ luvussa mukana muutama suurkeittiö, joiden toimialasta ei tietoa

Julkisissa ruokapalveluissa luomutuotteiden osuus vuonna 2015 oli noin 5 % (kiloina).

Lähde: EkoCentria, Taloustutkimus Oy

LUOMUN KÄYTTÖTIHEYS RUOKAPALVELUISSA, %

Lähde: Taloustutkimus Oy/Food Service Feedback 2015

Tietohaarukka -julkaisua on tilattavissa Ruokatiedosta sähköpostitse:
tilaukset@ruokatieto.fi
tai puhelimitse 040 710 4170.

Julkaisu on maksuton, mutta toimituskulut peritään
(käsittelykulut 5 € + postikulut).

Tietohaarukka 2016 – tilastotietoa elintarvikealasta -julkaisun on tuottanut Ruokatieto Yhdistys ry yhteistyötahoinaan Agronomiliitto ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, ProAgria Keskusten Liitto ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f ja Luonnonvarakeskus Luke. Arvokasta asiantuntija-apua ovat antaneet myös Evira, Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela, ETT, Siipikarjaliitto, Suomen Mehiläishoitajien Liitto SML, Mavi, Pty, Puutarhaliitto ja Tapaturmavakuutusten Liitto. Ruokatieto kiittää lämpimästi kaikkia apuaan antaneita tahoja.

Ruokatieto Yhdistys ry
Helsinki 2016

Ruokatieto

RUOKATIETO YHDISTYS RY

P. 040 710 4170

www.ruokatieto.fi

Agronomiliitto ry

P. (09) 251 1160 — www.agronomiliitto.fi

Elintarviketeollisuusliitto ry

P. (09) 148 871 — www.etl.fi

Luonnonvarakeskus (Luke)

P. 029 532 6000 — www.luke.fi

Maa- ja metsätaloustuottajain

Keskusliitto MTK ry

P. 020 4131 — www.mtk.fi

Svenska lantbruksproducenternas

centralförbund SLC r.f.

TFN. (09) 586 0460 — www.slc.fi

ProAgria Keskusten Liitto

P. 020 747 2400 — www.proagria.fi